

ΑΠΟΦΑΣΗ GJIKONDI ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ
ΠΡΩΤΟ ΤΜΗΜΑ

ΥΠΟΘΕΣΗ GJIKONDI ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

(Προσφυγή υπ' αριθμ. 17249/10)

ΑΠΟΦΑΣΗ (τύποις και ουσία)

ΣΤΡΑΣΒΟΥΡΓΟ

21 Δεκεμβρίου 2017

Η παρούσα απόφαση θα καταστεί οριστική υπό τις προβλεπόμενες από το άρθρο 44 § 2 της Σύμβασης προϋποθέσεις. Μπορεί να γίνουν κάποιες τυπικές διορθώσεις.

Συμβούλιο της Ευρώπης

Στην υπόθεση Gjikondi και λοιπών κατά της Ελλάδος,

Το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (Πρώτο Τμήμα), συνεδριάζοντας σε Τμήμα αποτελούμενο από τους:

Kristina Pardalos, *Πρόεδρο*

Λίνο-Αλέξανδρο Σισιλιάνο,

Aleš Pejchal,

Krzysztof Wojtyczek,

Armen Harutyunyan,

Tim Eicke,

Jovan Ilievski, *Δικαστές*

καθώς και από τον Abel Campos, τον *Γραμματέα του Τμήματος*.

Αφού διασκέφθηκε σε Δικαστικό Συμβούλιο, την 28^η Νοεμβρίου 2017,

Εκδίδει την παρακάτω απόφαση, η οποία ελήφθη κατά την προαναφερθείσα ημερομηνία :

Η ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ

1. Η υπόθεση προέκυψε μετά από την, στρεφόμενη κατά της Ελληνικής Δημοκρατίας, προσφυγή (υπ' αριθμ. 17249/10) τριών Αλβανών υπηκόων της κυρίας Ana Gjikondi («η πρώτη προσφεύγουσα»), του κυρίου Sefit Berdellima («ο δεύτερος προσφεύγων») και της κυρίας Violeta Berdellima («η τρίτη προσφεύγουσα»), οι οποίοι προσέφυγαν

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES

SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ενώπιον του Δικαστηρίου στις 26 Μαρτίου 2010, δυνάμει του άρθρου 34 της Σύμβασης για την Προστασία των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών («Η Σύμβαση»).

2. Οι προσφεύγοντες εκπροσωπήθηκαν ενώπιον του Δικαστηρίου από το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι, μία μη κυβερνητική οργάνωση, που εδρεύει στα Γλυκά Νερά (Αθήνα). Η Ελληνική Κυβέρνηση («Η Κυβέρνηση») εκπροσωπήθηκε από τους εντεταλμένους του αντιπροσώπου της, τον κύριο Γεωργιάδη Κ., Πάρεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους και την κυρία Α. Μαγριππή, δικαστική πληρεξουσία του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Η Αλβανική κυβέρνηση δεν έκανε χρήση του δικαιώματος, που είχε να παρέμβει στην διαδικασία (άρθρο 36 § 1 της Σύμβασης).

3. Οι προσφεύγοντες επικαλούνται συγκεκριμένα παραβίαση των άρθρων 2, 6, 13, 14 και 34 της Σύμβασης.

4. Στις 22 Απριλίου 2016, κοινοποιήθηκαν στην Κυβέρνηση οι αιτιάσεις που αφορούν τα άρθρα 2, 14 και 34 και η αιτίαση, που αφορά το ουσιαστικό σκέλος του άρθρου 2 της Σύμβασης κηρύχθηκε απαράδεκτη βάσει του άρθρου 54 § 3 του Κανονισμού.

ΩΣ ΠΡΟΣ ΤΑ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΠΕΡΙΣΤΑΤΙΚΑ**I. ΟΙ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΤΗΣ ΚΡΙΝΟΜΕΝΗΣ ΥΠΟΘΕΣΗΣ**

5. Η λίστα των προσφευγόντων βρίσκεται στο παράρτημα. Είναι η αδελφή και οι γονείς του Luan Berdellima, ενός Αλβανού υπηκόου, ο οποίος γεννήθηκε στις 8 Ιουλίου 1968 και απεβίωσε στις 25 Αυγούστου 2004.

6. Τα γεγονότα της υπόθεσης, όπως αυτά έχουν εκτεθεί από τους αντιδίκους, μπορούν εν συντομία να παρουσιαστούν ως εξής.

A. Οι συνθήκες του θανάτου του συγγενούς των προσφευγόντων

7. Στις 11 Αυγούστου 2004, ο συγγενής των προσφευγόντων, Luan Berdellima, θύμα επίθεσης, η οποία έγινε πολύ κοντά στην Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αθηνών, μεταφέρθηκε στο νοσοκομείο ΚΑΤ. Δύο Αλβανοί υπήκοοι, ο V.D. και ο I.S., φίλοι του θύματος, ήταν μάρτυρες για τα γεγονότα.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

8. Οι αντίδικοι παρουσιάζουν διαφορετικές εκδοχές αναφορικά με τις ακριβείς συνθήκες των εν λόγω γεγονότων. Η Κυβέρνηση αναφέρεται στα γεγονότα, όπως αυτά περιγράφονται στην Απόφαση 25-26/2010 του Κακουργιοδικείου Θηβών («το Κακουργιοδικείο»), ενώ οι προσφεύγοντες αναφέρονται στην Απόφαση 1082/2009 του Ποινικού Τμήματος του Αρείου Πάγου (στην παράγραφο 44 παρακάτω). Στην Απόφαση του το Κακουργιοδικείο, αποφάνθηκε τα εξής αναφορικά με τα εν λόγω γεγονότα:

« (...) Στις 11 Αυγούστου 2004, γύρω στις 15.30, τρεις Αλβανοί υπήκοοι, ο Berdellima Luan, ο V.D. και ο I.S., έπιναν μύρα στον εξωτερικό χώρο μίας πιτσαρίας που βρίσκεται κοντά στην Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αθηνών (...). Ο κατηγορούμενος, ο οποίος είναι κάτοικος της πολυκατοικίας που βρίσκεται δίπλα στην πιτσαρία, βγήκε από το σπίτι του, παρέα με την Ο.Ο. και ξέσπασε μία λογομαχία μεταξύ του κατηγορουμένου και των [τριών] Αλβανών, επειδή οι τελευταίοι κοίταξαν κοροϊδευτικά [τον κατηγορούμενο και την Ο.Ο.] και αντάλλαξαν χαμόγελα όταν [αυτοί] τους πλησίασαν. Μετά το εν λόγω περιστατικό, ο κατηγορούμενος έφυγε. Μετά από κάποια ώρα, ο Berdellima Luan πήγε στην οικία του φίλου του V.D., η οποία βρισκόταν επίσης κοντά στην πιτσαρία, για να φάει. Καθώς ο Berdellima Luan έμπαινε στην πιτσαρία για να συναντήσει τους φίλους του, ένας γεροδεμένος άνδρας, ο οποίος δεν αναγνωρίστηκε, κατέβηκε από μία μηχανή –μεγάλου κυβισμού- και χτύπησε τον Berdellima Luan μία φορά στο πρόσωπο, προκαλώντας την πτώση του τελευταίου, ο οποίος βρέθηκε, αναίσθητος, στο έδαφος. Ο άγνωστος καβάλησε την μηχανή και έφυγε.»

9. Στις 25 Αυγούστου 2004, ο Luan Berdellima υπέκυψε στα τραύματά του.

Β. Οι δικαστικές έρευνες που διεξήχθησαν κατά του Ι.Α. και κατά ενός αγνώστου δράστη, η ποινική διαδικασία που αφορά τις

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ισχυριζόμενες ολιγορίες αυτών των ερευνών και οι πειθαρχικές διαδικασίες

1. Οι δικαστικές έρευνες που διεξήχθησαν κατά των υπόπτων («η κύρια διαδικασία»)

10. Στις 26 Αυγούστου 2004, ο V.D. υπέβαλε μήνυση ενώπιον του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Αθηνών («το Πλημμελειοδικείο») κατά του Ι.Α. και ακόμη ενός ατόμου που δεν ταυτοποιήθηκε, ισχυριζόμενος, ότι αυτοί ήταν οι δράστες της επίθεσης κατά του Luan Berdellima. Ο V.D. δήλωσε, ότι είναι «εγγύς συγγενής του θύματος», ζήτησε να καταστεί πολιτικώς ενάγων και ανέθεσε την αντιπροσώπευση του στους δικηγόρους Ε.Π. και Μ.Π. Στην μήνυσή του ο V.D. εξέθεσε μεταξύ άλλων τα εξής:

« (...) Εγώ και οι συμπατριώτες μου, (...) ο Berdellima Luan και ο I.S., βρισκόμασταν σε μία πιτσαρία (...). Ο πρώτος κατηγορούμενος [Ι.Α.], τον οποίον βλέπαμε για πρώτη φορά, βγήκε από την πολυκατοικία στην οποία βρίσκεται η πιτσαρία, συνοδευόμενος από μία κοπέλα. Ενώ συζητούσαμε για θέματα σχετικά με το χωριό μας, ο πρώτος κατηγορούμενος πλησίασε το τραπέζι μας, νομίζοντας ότι τον κοιτούσαμε, αυτόν και την κοπέλα που τον συνόδευε, έπειτα απευθύνθηκε σε μας και μας είπε: « (...) Ε, τι κοιτάτε κωλοαλβανοί, τι συμβαίνει ;) ». Μείναμε έκπληκτοι και του είπαμε: « Όχι, φίλε, δεν συμβαίνει κάτι», έπειτα μας απάντησε με άγριο βλέμμα και με απειλητικό ύφος: « *Μαλάκες θα δείτε ποιός είμαι και τι θα σας κάνω, θα μετανιώσετε που πατήσατε το πόδι σας στην Ελλάδα*», και έφυγε τρέχοντας.»

11. Την ίδια μέρα, ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών διέταξε τον Διευθυντή του Αστυνομικού Τμήματος Κηφισιάς, να διενεργήσει προκαταρκτική έρευνα σχετικά με τα γεγονότα και να δώσει εντολή να πραγματοποιηθεί νεκροψία, ώστε να προσδιοριστεί η αιτία του θανάτου του Luan Berdellima.

12. Οι προσφεύγοντες διατείνονται ενώπιον του Δικαστηρίου, ότι οι δύο αυτόπτες μάρτυρες, ο V.D. και ο I.S., υπό το κράτος απειλών που

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

δέχθηκαν και φοβούμενοι για την ζωή τους, εγκατέλειψαν την Ελλάδα και πήγαν στην Αλβανία, αρνούμενοι εφεξής να επιστρέψουν για να καταθέσουν ως μάρτυρες.

13. Σύμφωνα με δημοσιεύματα του Αλβανικού τύπου στις 29 και στις 30 Αυγούστου 2004, ο Luan Berdellima υπήρξε θύμα ανθρωποκτονίας και ο ένας από τους δύο δράστες μπορεί να είναι αστυνομικός.

14. Στις 29 Αυγούστου 2004, το Αστυνομικό Τμήμα Κηφισιάς διαβίβασε τον φάκελο της υπόθεσης στην Υποδιεύθυνση Δίωξης Εγκλημάτων κατά Ζωής και Ιδιοκτησίας της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης Αθηνών («η Υποδιεύθυνση Δίωξης Εγκλημάτων κατά Ζωής και Ιδιοκτησίας»). Την ίδια ημέρα, η παραπάνω Αρχή διεξήγαγε έρευνα.

15. Στις 30 Αυγούστου 2004, η Υποδιεύθυνση Δίωξης Εγκλημάτων κατά Ζωής και Ιδιοκτησίας διαπίστωσε, ότι επρόκειτο για ανθρωποκτονία εκ προθέσεως που διεπράχθη από δράστες, των οποίων η ταυτότητα δεν είναι γνωστή και διαβίβασε τον φάκελο της υπόθεσης στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών. Την ίδια ημέρα, ο εν λόγω Εισαγγελέας έδωσε εντολή στην Υποδιεύθυνση Δίωξης Εγκλημάτων κατά Ζωής και Ιδιοκτησίας να διενεργήσει έρευνα, ώστε να ταυτοποιηθούν οι δράστες των γεγονότων.

16. Στις 29 Νοεμβρίου 2004, η πρώτη ενάγουσα, κατέθεσε ως μάρτυρας. Στην κατάθεσή της, δήλωσε τα εξής:

« (...) ο V.D. μου είπε, ότι αυτοί που χτύπησαν τον Luan, δεν ήταν σίγουρα αστυνομικοί, ενώ ο I.S. μου είπε, ότι μπορεί και να ήταν αστυνομικοί, επειδή το άτομο που τον χτύπησε [τον Luan] φορούσε κάτι που έμοιαζε με το αλεξίσφαιρο γιλέκο που φορούν οι αστυνομικοί, όμως αυτός [ο I.S.] δεν ήταν βέβαιος. (...)»

17. Στις 14 Ιανουαρίου 2005, η πρώτη ενάγουσα, κατέθεσε για δεύτερη φορά, ως μάρτυρας. Διευκρίνισε, ότι κατά τα λεγόμενα του V.D., δύο άτομα μέσα στο μετρό κυνήγησαν τον I.S., τα οποία θα μπορούσαν να είναι αστυνομικοί, όμως εκείνος κατάλαβε, ότι δεν επρόκειτο για αστυνομικούς και το έβαλε στα πόδια, πεπεισμένος, ότι

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

αυτοί που τον κατεδίωκαν ήταν οι δράστες της επίθεσης κατά του Luan Berdellima.

18. Στις 18 Φεβρουαρίου 2005, Έλληνες αστυνομικοί πήγαν στην Κακκαβιά, ένα μεθοριακό σταθμό μεταξύ Ελλάδας και Αλβανίας, και ανέκριναν τον V.D. ως μάρτυρα. Ο τελευταίος αναγνώρισε το I.A. ως τον έναν από τους δράστες της επίθεσης και πληροφόρησε τους αστυνομικούς, ότι ο άλλος μάρτυρας, ο I.S. είχε φύγει από την Ελλάδα για την Αλβανία, επειδή, μερικές ημέρες μετά τα γεγονότα, δύο άτομα τον καταδίωξαν στο μετρό. Ο V.D. πρόσθεσε, ότι και ο ίδιος είχε φύγει από την Ελλάδα για την Αλβανία για να παρευρεθεί στην κηδεία του Luan Berdellima και ότι εφόσον δεν είχε άδεια διαμονής, δεν μπορούσε να ξαναγυρίσει στην Ελλάδα. Σχετικά με τα γεγονότα της 11^{ης} Αυγούστου 2004, ο V.D. δήλωσε τα εξής:

« (...) Δεν γνωρίζω γιατί ο δικηγόρος έγραψε στην μήνυση, ότι αυτός που τον χτύπησε [τον Luan] φορούσε ρούχα, επάνω στα οποία αναγραφόταν «Αστυνομία». Όταν διηγήθηκα όσα συνέβησαν στον δικηγόρο, ο I.S. είπε, ότι αυτοί που τον χτύπησαν [τον Luan] ήταν αστυνομικοί, αλλά δεν ήταν έτσι, σίγουρα μπερδεύτηκε. (...)»

19. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει, ότι οι Αρχές προέβησαν σε ενέργειες για να εξετάσουν άλλη μία φορά τον V.D. ως μάρτυρα και να διευκολύνουν την ακρόαση του I.S. Ως παράδειγμα, αναφέρει, ότι οι Αρχές επικοινωνήσαν τηλεφωνικώς με τους μάρτυρες και με την Αλβανική Πρεσβεία στην Ελλάδα και ότι εξέδωσαν βίζες για λόγους δημοσίας τάξεως, οι οποίες θα επέτρεπαν στους μάρτυρες να έλθουν στην Ελλάδα. Επιπλέον, κατά την Κυβέρνηση, Έλληνες αστυνομικοί μετέβησαν στην Κακκαβιά και παρέμειναν για δύο ημέρες εκεί με σκοπό να φέρουν πίσω στην Ελλάδα τον V.D. και τον I.S. Εντούτοις ο V.D. και ο I.S. δεν απάντησαν και έτσι δεν ελήφθησαν καταθέσεις από αυτούς.

20. Στις 28 Μαΐου 2005, το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι ζήτησε από την Υποδιεύθυνση Δίωξης Εγκλημάτων κατά Ζωής και Ιδιοκτησίας αντίγραφο της δικογραφίας της υπόθεσης.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

21. Στις 21 Ιουνίου 2005, απερρίφθη το αίτημα τους. Η αρμόδια υπηρεσία εξέθεσε, ότι το υλικό που είχε προκύψει από την προκαταρκτική έρευνα υπόκειται στην αρχή της εμπιστευτικότητας και ότι πλέον δεν διενεργείτο καμία διωκτική ενέργεια κατά των δραστών των γεγονότων. Πρόσθεσε, ότι θα ενημέρωνε το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι, μετά την συλλογή του υλικού, ώστε το τελευταίο να έχει την δυνατότητα να ασκήσει τα δικαιώματά του.

22. Στις 23 Ιουνίου 2005, οι προσφεύγοντες υπέβαλλαν αίτημα για να καταστούν πολιτικώς ενάγοντες. Σε αυτό το αίτημα, η πρώτη προσφεύγουσα δήλωσε την διεύθυνση της στο Χαλάνδρι (Αθήνα) και ο δεύτερος και η Τρίτη δήλωσαν ότι κατοικούν στο Gramsh της Αλβανίας. Οι δύο τελευταίοι δήλωσαν στις Δικαστικές Αρχές, ότι για να αποφύγουν την μακρά διαδικασία της κοινοποίησης, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους θα ήταν στην διάθεση των Αρχών, έτσι ώστε αυτοί να ζητούν απευθείας από τους πελάτες τους, κάθε φορά που θα χρειάζεται, να μεταβούν στην Ελλάδα για να καταθέσουν ενώπιον των αρμόδιων Αρχών.

23. Σύμφωνα με ένα άρθρο που δημοσίευσε η καθημερινή εφημερίδα *Το Βήμα* στις 24 Ιουλίου 2005, το οποίο συνέταξε ο δημοσιογράφος Κ.Χ., η αστυνομία γνώριζε την ταυτότητα των δραστών της επίθεσης αλλά δεν προέβη στην σύλληψη τους, επειδή τους προστάτευε ένα μέλος της Κυβέρνησης. Την ίδια ημέρα, το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι ζήτησε εγγράφως από τον Υπουργό Δημόσιας Τάξης καθώς και από τον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, να διεξαχθεί έρευνα επί των γεγονότων από Ανακριτή και όχι από την Αστυνομία. Ανέφερε, μεταξύ άλλων, ότι η διεξαχθείσα έρευνα σχετικά με τον εν λόγω θάνατο ήταν πλημμελής.

24. Στις 30 Ιουλίου 2005, η καθημερινή εφημερίδα *Το Βήμα* δημοσίευσε ένα άρθρο στο οποίο ο Αρχηγός της Ελληνικής Αστυνομίας δήλωσε, ότι από την δικογραφία δεν προέκυπτε καμία συμμετοχή αστυνομικού στα εν λόγω γεγονότα και ότι επρόκειτο για «παρανόηση»,

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

η οποία οφείλεται στην παρουσία στο σημείο της συμπλοκής ενός αστυνομικού λίγο μετά τα γεγονότα.

25. Στις 10 Μαρτίου 2006, η Αλβανική Πρεσβεία στην Αθήνα πληροφόρησε την Υποδιεύθυνση Δίωξης Εγκλημάτων κατά Ζωής και Ιδιοκτησίας, ότι χάρη στις προσπάθειες των Αλβανικών Αρχών, οι δύο μάρτυρες δέχθηκαν να καταθέσουν ενώπιον των Ελληνικών Αρχών, με την προϋπόθεση να χαίρουν προστασίας. Κάλεσε τις Ελληνικές Αρχές να οργανώσουν μία συνάντηση για να καθορίσουν τον τόπο και τις λεπτομέρειες για την λήψη των καταθέσεων.

26. Στις 30 Μαρτίου 2006, η Υποδιεύθυνση Δίωξης Εγκλημάτων κατά Ζωής και Ιδιοκτησίας υπέβαλε αίτημα προς την Αλβανική Πρεσβεία στην Αθήνα, καλώντας τις Αλβανικές Αρχές να συνεργαστούν για την μεταφορά των μαρτύρων, του V.D. και του I.S., εντός της ελληνικής επικράτειας με σκοπό την κατάθεση τους.

27. Στις 8 Ιουνίου 2006, η Αλβανική Πρεσβεία στην Αθήνα διαβίβασε στην Υποδιεύθυνση Δίωξης Εγκλημάτων κατά Ζωής και Ιδιοκτησίας την απάντηση των Αλβανικών Αρχών επί του θέματος. Αυτές ανέφεραν, ότι η απάντηση στο αίτημα της 30^{ης} Μαρτίου 2006 δεν εξαρτώταν ούτε από την Γενική Αστυνομική Διεύθυνση, αλλά ούτε και από το Υπουργείο Εσωτερικών της Αλβανίας. Διευκρίνισαν, ότι θα έπρεπε να υποβληθεί σχετικό αίτημα στον Εισαγγελέα της αρμόδιας επαρχίας, ώστε να προβεί αυτός στα αναγκαία διαβήματα. Πρόσθεσαν, ότι ο V.D. είχε κληθεί να παρουσιαστεί ενώπιον των Ελληνικών Αρχών, αλλά αρνήθηκε να απαντήσει στην κλήση.

28. Στις 27 Ιουνίου 2006, ο S.B., ο αδελφός του Luan Berdellima, κατέθεσε ως μάρτυρας. Διευκρίνισε, ότι η οικογένεια του προσπαθούσε να πείσει τον V.D. να εμφανιστεί ενώπιον της Ελληνικής Αστυνομίας και ότι αυτός βρισκόταν στην Αλβανία. Πρόσθεσε, ότι ο V.D. έβρισκε πάντα δικαιολογίες για να μην πάει. Διευκρίνισε επίσης, ότι η Αστυνομία έκανε προσπάθειες, για να διευκολύνει τον ερχομό των μαρτύρων στην Ελλάδα, όμως αυτοί δεν ήθελαν να πάνε εκεί.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

29. Στις 7 και στις 13 Ιουλίου 2006, η Υποδιεύθυνση Δίωξης Εγκλημάτων κατά Ζωής και Ιδιοκτησίας ανέκρινε τον Ι.Α.
30. Με την Εντολή Γ24α/2006 της 17^{ης} Ιουλίου 2006, ο Εισαγγελέας Πρωτοδικών Αθηνών («η Εισαγγελία Πρωτοδικών») παρήγγειλε την άρση του απορρήτου των τηλεπικοινωνιών για τον Ι.Α. Εξήγησε, ότι το μέτρο αυτό ήταν αναγκαίο, εφόσον υπήρχαν σοβαρές ενδείξεις, ότι ο δράστης των γεγονότων, η ταυτότητα του οποίου ήταν ακόμη αδιευκρίνιστη, είχε ενεργήσει με την καθοδήγηση του Ι.Α.
31. Την ίδια ημέρα, με το Βούλευμα 2408/2006, το Δικαστικό Συμβούλιο Πλημμελειοδικών επιβεβαίωσε την Εντολή Γ24α/2006.
32. Μετά την άρση του απορρήτου των τηλεπικοινωνιών, διαπιστώθηκε, ότι στις 11 Αυγούστου 2004, ο Ι.Α. είχε επικοινωνήσει πέντε φορές με κάποιον Τ.Χ., από τις 13.31 έως τις 17.55.
33. Στις 9 Αυγούστου 2006, εξετάστηκε ο Τ.Χ. Παραδέχθηκε, ότι είχε όντως επικοινωνήσει με τον Ι.Α., όμως ανέφερε, ότι οι συνομιλίες τους αφορούσαν «έναν κοινό φίλο». Ο Τ.Χ. δεν αναγνωρίστηκε ως ο δράστης των εν λόγω γεγονότων από τον αυτόπτη μάρτυρα Π.Τ.
34. Στις 20 Οκτωβρίου 2006, η Υποδιεύθυνση Δίωξης Εγκλημάτων κατά Ζωής και Ιδιοκτησίας υπέβαλλε την δικογραφία της υπόθεσης στον Ανακριτή.
35. Στις 26 Απριλίου 2007, το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι διαβίβασε στον Ανακριτή τις διευθύνσεις της πρώτης προσφεύγουσας –η οποία εν τω μεταξύ είχε εγκατασταθεί στην Αλβανία-, του αδελφού του Luan Berdellima, κάποιου G.B. και των αυτοπτών μαρτύρων V.D. και I.S. Διευκρίνισε, ότι οι διευθύνσεις του δευτέρου προσφεύγοντος και της τρίτης προσφεύγουσας αναφέρονταν στον φάκελο της υπόθεσης, δεδομένου ότι αυτοί είχαν υποβάλλει αίτημα να καταστούν πολιτικώς ενάγοντες τον Ιούνιο του 2005. Ζήτησε να κληθούν οι V.D. και I.S. για να εμφανιστούν, να κληθεί επίσης η πρώτη προσφεύγουσα, αν το έκρινε αναγκαίο ο Ανακριτής και να γίνει δεκτό το αίτημα για την χορήγηση αντιγράφου της δικογραφίας στον εκπρόσωπο των προσφευγόντων. Οι προσφεύγοντες υπέβαλλαν στο Δικαστήριο

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

αντίγραφο του εν λόγω αιτήματος, το οποίο εστάλη μέσω φαξ στον Ανακριτή.

36. Για την Κυβέρνηση, δεν προκύπτει από την δικογραφία της υπόθεσης, ότι κατατέθηκε αυτό το αίτημα.

37. Στις 2 Μαΐου 2007, ο Ανακριτής κάλεσε τρεις από τους εκπροσώπους των προσφευγόντων, οι οποίοι εργάζονταν για το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι για να τους ενημερώσει για την δικογραφία της υπόθεσης και για να ασκήσουν αυτοί τα δικαιώματα τους. Οι εν λόγω εκπρόσωποι ενημερώθηκαν στις 7, στις 9 και στις 11 Μαΐου 2007 για την περάτωση της ανακριτικής διαδικασίας της εν λόγω υπόθεσης.

38. Στις 7 Μαΐου 2007, ο V.D. και ο I.S. υπέγραψαν μία δήλωση στην οποία, κατά τα λεγόμενα των προσφευγόντων, παρουσίαζαν για πρώτη φορά την δική τους εκδοχή για τα γεγονότα. Αnéφεραν κυρίως, ότι η επίθεση είχε ρατσιστικά κίνητρα και ότι ένας αστυνομικός εμπλεκόταν στα εν λόγω γεγονότα. Προσδιόριζαν, ότι ο δράστης της επίθεσης επανήλθε για λίγο στον τόπο των γεγονότων μέσα σε ένα αυτοκίνητο της αστυνομίας και ότι η πλήρης αφήγησή τους για τα γεγονότα είχε δημοσιευθεί σε μία καθημερινή ελληνική εφημερίδα μεγάλης κυκλοφορίας.

39. Στις 30 Οκτωβρίου 2007, η υπόθεση αρχειοθετήθηκε, όσον αφορούσε τον δεύτερο δράστη, ως αγνώστου πάντα ταυτότητος. Οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται, ότι δεν ενημερώθηκαν γι' αυτή την απόφαση (αρχειοθέτησης), πριν από τον Φεβρουάριο του 2010.

40. Με την απόφαση 3650/2007 της 14^{ης} Δεκεμβρίου 2007 το Δικαστικό Συμβούλιο Πλημμελειοδικών παρέπεμψε τον I.A. σε δίκη.

41. Στις 16 Ιανουαρίου 2008, ο I.A. άσκησε έφεση κατά της απόφασης 3650/2007.

42. Με την απόφαση 1165/2008 της 19^{ης} Σεπτεμβρίου 2008, το Δικαστικό Συμβούλιο Εφετών απέρριψε την έφεση.

43. Στις 10 Οκτωβρίου 2008, ο I.A. άσκησε αίτηση αναίρεσης κατά της απόφαση 1165/2008.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

44. Με την απόφαση 1082/2009 της 28^{ης} Απριλίου 2009, το Ποινικό Τμήμα του Αρείου Πάγου παρέπεμψε τον Ι.Λ. σε δίκη. Όσον αφορά τα γεγονότα της υπόθεσης, σε αυτήν (την απόφαση) αναφέρονται τα εξής:

« (...) Στις 11 Αυγούστου 2004, γύρω στις 15.30, οι Αλβανοί υπήκοοι, ο Berdellima Luan, ο V.D. και ο I.S., βρίσκόντουσαν σαν πελάτες σε μία πιτσαρία (...) κοντά στην Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αθηνών. Τότε, ο κατηγορούμενος Ι.Λ. βγήκε από την οικία του, η είσοδος της οποίας βρίσκεται δίπλα στην εν λόγω πιτσαρία, συνοδευόμενος από την Ο.Ο., γεννηθείσα το 1975, τραγουδίστρια. Όταν αυτοί [ο Ι.Λ. και η Ο.Ο.] μπήκαν στην πιτσαρία και πλησίασαν τους Αλβανούς υπηκόους, αυτοί τους κοίταξαν και είπαν κάτι στην γλώσσα τους γελώντας. Ο κατηγορούμενος δυσανασχέτησε γιατί θεώρησε, ότι είχαν πει κάτι για την γυναίκα που συνόδευε, τους ζήτησε εξηγήσεις, τους προσέβαλε και έφυγε. Μετά από κάποια ώρα, ο Berdellima Luan πήγε στην οικία του φίλου του V.D., η οποία βρισκόταν επίσης κοντά στην πιτσαρία. Ο κατηγορούμενος Ι.Λ. μπήκε τότε εκνευρισμένος, μέσα στην πιτσαρία, πέρασε μπροστά από τους V.D. και I.S., τους κοίταξε με περιφρόνηση, τους αποκάλεσε «κωλοαλβανούς» και ανέβηκε ξανά στο διαμέρισμά του. Περίπου δέκα λεπτά αργότερα, [ο Ι.Λ.] ξανακατέβηκε, την ώρα που ο Berdellima Luan έμπαινε στην πιτσαρία και κατευθυνόταν προς το τραπέζι των συμπατριωτών του. Τότε, ο κατηγορούμενος, του έκλεισε τον δρόμο και τον ακινητοποίησε. Εκείνη την στιγμή, ένας γεροδεμένος και μυώδης άνδρας, γύρω στα 30, ο οποίος φαινόταν σαν «σωματοφύλακας» κατέβηκε από μία μηχανή, μεγάλου κυβισμού και χτύπησε τον νεαρό Αλβανό μία φορά στο πρόσωπο, με πολύ δύναμη, προκαλώντας την πτώση του θύματος. Ο Π.Τ., αστυνομικός και μάρτυρας, ήταν παρών στον συμβάν. Εκείνη την ώρα πάركαρε την ιδιωτική του μηχανή στον χώρο στάθμευσης που βρίσκεται δίπλα από την Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αθηνών και από εκεί παρατήρησε, σε απόσταση περίπου δέκα μέτρων στην

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

πιτσαρία, έναν γεροδεμένο άνδρα ανεβασμένο σε μία μηχανή – μεγάλου κυβισμού-, ο οποίος μίλαγε με τον κατηγορούμενο. Τότε, το θύμα πέρασε από μπροστά τους και ο κατηγορούμενος είπε κάτι στον οδηγό της μηχανής. Εν συνεχεία, ο τελευταίος, αφού κατέβηκε από την μηχανή του, χτύπησε με δύναμη τον νεαρό Αλβανό μία φορά στο πρόσωπο και αμέσως μετά, καθ' υπόδειξη του κατηγορούμενου εξαφανίστηκε επιβαίνοντας στην προαναφερθείσα μηχανή (...)

45. Οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται, ότι οι αποφάσεις των Δικαστικών Συμβουλίων Πλημμελειοδικών, Εφετών και του Ποινικού Τμήματος του Αρείου Πάγου δεν τους κοινοποιήθηκαν.

46. Στις 24 Ιουνίου 2009, ο Εισαγγελέας Εφετών Αθηνών συνέταξε μία λίστα μαρτύρων εν όψει της δικάσιμου του Κακουργιοδικείου. Η εγγραφή της πρώτης προσφεύγουσας στην εν λόγω λίστα την παρουσίαζε ως κάτοικο Αθηνών.

47. Στις 9 Οκτωβρίου 2009, η πρώτη προσφεύγουσα κλήθηκε να εμφανιστεί ως μάρτυρας κατά την δικάσιμο του Κακουργιοδικείου. Αστυνομικοί μετέβησαν στην οικία που είχε δηλώσει στις καταθέσεις της 29^{ης} Νοεμβρίου 2004 και της 14^{ης} Ιανουαρίου 2005. Η πρώτη προσφεύγουσα δεν βρισκόταν εκεί και έτσι οι αστυνομικοί θυροκόλλησαν την κλήση της. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει, ότι η πρώτη προσφεύγουσα δεν δήλωσε ποτέ την αλλαγή της διεύθυνσής της στις Αρχές.

48. Την ίδια ημέρα, ο αδελφός του θύματος, ο S.B., εκλήθη να εμφανιστεί ως μάρτυρας.

49. Στις 16 Νοεμβρίου 2009, ο V.D. εκλήθη να εμφανιστεί κατά την δικάσιμο του Κακουργιοδικείου.

50. Από τη δικογραφία προκύπτει, ότι ο I.S. δεν κλήθηκε να εμφανιστεί ως μάρτυρας σε αυτή την δικάσιμο, επειδή δεν είχε γνωστή διεύθυνση στην Ελλάδα.

51. Στις 15 και στις 21 Ιανουαρίου 2010, έγινε η δίκη στο Κακουργιοδικείο, απουσία των προσφευγόντων καθώς και του V.D. και

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

του Ι.Σ.. Η κατάθεση που είχε δώσει ο V.D. κατά την προανάκριση αναγνώστηκε κατά την ακροαματική διαδικασία, καθώς η εμφάνιση του στο δικαστήριο θεωρήθηκε αδύνατη επειδή ήταν κάτοικος εξωτερικού. Με την απόφαση 25-26/2010 της 12^{ης} Φεβρουαρίου 2010, ο Ι.Α. αθώωθηκε. Το Κακουργιοδικείο έκρινε κυρίως ότι:

« (...) Στις 11 Αυγούστου 2004, γύρω στις 15.30, τρεις Αλβανοί υπήκοοι, ο Berdellima Luan, ο V.D. και ο Ι.Σ., έπιναν μύρα στον εξωτερικό χώρο μία πιτσαρίας που βρίσκεται κοντά στην Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αθηνών (...). Ο κατηγορούμενος, ο οποίος είναι κάτοικος της πολυκατοικίας, που βρίσκεται δίπλα στην πιτσαρία, βγήκε από το σπίτι του, συνοδευόμενος από την Ο.Ο., και ξέσπασε μία λογομαχία μεταξύ του κατηγορουμένου και των [τριών] Αλβανών, επειδή οι τελευταίοι τους κοίταξαν κοροϊδευτικά [τον κατηγορούμενο και την Ο.Ο.] και αντάλλαξαν χαμόγελα όταν [αυτοί] τους πλησίασαν. Μετά το εν λόγω περιστατικό, ο κατηγορούμενος έφυγε. Μετά από κάποια ώρα, ο Berdellima Luan πήγε στην οικία του φίλου του V.D., η οποία βρισκόταν επίσης κοντά στην πιτσαρία, για να φάει. Καθώς ο Berdellima Luan έμπαινε στην πιτσαρία για να συναντήσει τους φίλους του, ένας γεροδεμένος άνδρας, ο οποίος δεν αναγνωρίστηκε, κατέβηκε από μία μηχανή –μεγάλου κυβισμού- και χτύπησε τον Berdellima Luan μία φορά στο πρόσωπο, προκαλώντας την πτώση του τελευταίου, ο οποίος βρέθηκε, αναισθητός, στο έδαφος. Ο άγνωστος ξανανέβηκε στην μηχανή και έφυγε. Μετά την πτώση του στο έδαφος, ο Berdellima Luan απεβίωσε στις 25 Αυγούστου 2004 λόγω σοβαρών τραυμάτων στο κεφάλι. Ο κατηγορούμενος κατηγορείται, ότι προκάλεσε τα σοβαρά τραύματα, τα οποία προκλήθηκαν με πρόθεση να τον σκοτώσει. Εντούτοις, δεν αποκαλύφθηκε κανένας δεσμός μεταξύ του κατηγορουμένου και του άγνωστου δράστη από τα παραπάνω αποδεικτικά στοιχεία. Αξίζει να σημειωθεί, ότι στην κατάθεσή του, ο μάρτυρας Π.Τ., αστυνομικός, ο οποίος την στιγμή του

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

συμβάντος βρισκόταν στον τόπο της επίθεσης, επειδή εργαζόταν στην Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αθηνών, δεν αναγνώρισε τον κατηγορούμενο ως το άτομο που προέτρεψε τον άγνωστο δράστη να χτυπήσει το θύμα, παρόλο που τον είχε αναγνωρίσει κατά την προκαταρκτική έρευνα. Όμως, ενώπιον του Ανακριτή, δεν αναγνώρισε τον κατηγορούμενο αλλά ένα άλλο άτομο και η περιγραφή του για τον δράστη, που έδωσε το [μοιραίο] χτύπημα δεν αντιστοιχεί στον κατηγορούμενο. Επιπλέον, ο εν λόγω μάρτυρας συγκράτησε τον αριθμό κυκλοφορίας της μηχανής που οδηγούσε ο δράστης της επίθεσης, αλλά τελικά αποδείχθηκε, ότι είχε συγκαταστήσει λάθος αριθμό. (...) Ο κατηγορούμενος πρέπει να κηρυχθεί αθώος εφόσον οι ενδείξεις ενοχής που περιείχε το κατηγορητήριο δεν αποδείχθηκαν.»

52. Στις 17 Φεβρουαρίου 2010, το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι έγραψε στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών και στον Εισαγγελέα Εφετών. Ζητούσε να ενημερωθεί για τις εξελίξεις της υπόθεσης και να λάβει αντίγραφα κάποιων εγγράφων, ώστε να μπορέσει να προσφύγει στο Δικαστήριο. Σύμφωνα με την Κυβέρνηση, η ταυτότητα του ατόμου που υπέβαλλε αυτό το αίτημα ενώπιον του Προϊσταμένου της Εισαγγελίας Πρωτοδικών Αθηνών δεν προκύπτει από την δικογραφία, αλλά ούτε και η ύπαρξη κάποιας εντολής σχετικά με αυτό το θέμα.

53. Στις 25 Φεβρουαρίου 2010, το εν λόγω αίτημα απορρίφθηκε. Προκύπτει από μία χειρόγραφη αναφορά που σημειώθηκε επάνω στο αίτημα των προσφευγόντων, ότι ο λόγος της απόρριψης ήταν η απουσία έννομου συμφέροντος, εφόσον ο αιτών δεν ήταν «ούτε ένας από τους αντίδικους της δικαστικής διαμάχης, ούτε ο ζημιωθείς, ούτε το θύμα».

54. Στις αρχές του μήνα Μαρτίου 2010, το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι είχε πρόσβαση στην δικογραφία της υπόθεσης. Εντούτοις, σύμφωνα με τους προσφεύγοντες, οι εκπρόσωποι τους μπόρεσαν να έχουν πρόσβαση μόνο σε περίληψη της απόφασης, μίας σελίδας, παρά την δημοσίευση, στις 12 Φεβρουαρίου 2010, της απόφασης που εκδόθηκε τότε.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

55. Στις 19 Μαρτίου 2010, το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι, έγραψε στον Εισαγγελέα και στον Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου καταγγέλλοντας πολλές πλημμέλειες στην διαδικασία. Ζήτησε κυρίως από τον Εισαγγελέα του Αρείου Πάγου να ζητήσει την αναίρεση της αθωωτικής απόφασης και να διατάξει τις Εισαγγελίες Πλημμελειοδικών και Εφετών Αθηνών να χορηγήσουν αντίγραφα των δικογραφιών και των δύο βαθμών διαδικασίας στους προσφεύγοντες, ώστε οι τελευταίοι να έχουν την δυνατότητα να ασκήσουν την προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου.

56. Το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι αναφέρει, ότι, μετά από αυτή την επιστολή ο Εισαγγελέας του Αρείου Πάγου ζήτησε αντίγραφο της απόφασης 25-26/2010, όμως η προθεσμία του ενός μηνός που προβλέπεται για την υποβολή αίτησης αναίρεσης είχε ήδη εκπνεύσει.

2. Η δεύτερη ποινική διαδικασία που αφορά τους ισχυρισμούς περί κακοδικίας κατά την κύρια διαδικασία («η δεύτερη ποινική διαδικασία»)

57. Σε αδιευκρίνιστη από την δικογραφία ημερομηνία και μετά από τους ισχυρισμούς που αφορούσαν την κακοδικία κατά την κύρια δίκη, κινήθηκε από τον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών μία διαδικασία κατά αγνώστου δράστη.

58. Στις 18 Νοεμβρίου 2005, η δικογραφία της υπόθεσης παραπέμφθηκε στον Ειρηνοδίκη Κρωπίας, ενόψει της έναρξης μίας προκαταρκτικής εξέτασης.

59. Στις 7 Μαρτίου 2006, ο Π.Δ. εκπρόσωπος του Ελληνικού Παρατηρητηρίου των Συμφωνιών του Ελσίνκι, εμφανίστηκε ως μάρτυρας. Δήλωσε, ότι «δεν είχε άποψη» επί των αντιφάσεων της υπόθεσης και, ειδικά, επί του θέματος της ανάμιξης ενός αστυνομικού. Εντούτοις, εξέθεσε, ότι το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι, ενεπλάκη σε αυτή την υπόθεση, εξαιτίας μίας γενικής εντύπωσης που δημιουργήθηκε, σύμφωνα με την οποία ο θάνατος του συγγενούς των προσφευγόντων δεν έτυχε μίας αντικειμενικής έρευνας.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Πρότεινε, να ληφθούν οι μαρτυρικές καταθέσεις του Κ.Χ., δημοσιογράφου στην καθημερινή εφημερίδα *Το Βήμα*, των αστυνομικών που αναφέρονται στα έγγραφα, καθώς και του Εισαγγελέα ο οποίος «δήθεν ενέκρινε την ολιγωρία και τις ενέργειες της αστυνομίας», του οποίου το όνομα θα έπρεπε να δοθεί από την αστυνομία, κατά την γνώμη του Π.Δ.

60. Στις 7 Μαρτίου 2006, ο Κ.Χ. δημοσιογράφος στην καθημερινή εφημερίδα *Το Βήμα*, ο Γ.Μ. Προϊστάμενος του Κλάδου Ασφαλείας και Τάξης του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας και ο Σ.Σ. αστυνομικός που υπηρετεί στην Υποδιεύθυνση Δίωξης Εγκλημάτων κατά Ζωής και Ιδιοκτησίας, κλήθηκαν να εμφανιστούν ενώπιον του Ειρηνοδίκη Κρωπίας για να δώσουν μαρτυρική κατάθεση. Οι κλήσεις διευκρίνιζαν, ότι αν οι ενδιαφερόμενοι δεν εμφανιστούν, θα διατασσόταν η βίαιη προσαγωγή τους και θα επιβάλλονταν πρόστιμα.

61. Στις 9 Μαρτίου 2006, ο Σ.Σ. παρουσιάστηκε ενώπιον το Ειρηνοδίκη Κρωπίας. Δήλωσε, μεταξύ άλλων, ότι οι ισχυρισμοί, σύμφωνα με τους οποίους ο ένας από τους δράστες ήταν αστυνομικός δεν ανταποκρίνονταν στην αλήθεια και ότι οφείλονταν στην «κατάσταση σύγχυσης στην οποία βρισκόταν ο μάρτυρας V.D.», ο οποίος στην πραγματικότητα είδε ένστολους αστυνομικούς της Γενικής Αστυνομικής Διεύθυνσης Αθηνών, που ήλθαν για να βοηθήσουν τον τραυματία. Πρόσθεσε, ότι η υπηρεσία του είχε προβεί σε όλα τα απαραίτητα διαβήματα, για την ταυτοποίηση των δραστών της επίθεσης και ότι είχε καταλήξει στο συμπέρασμα ότι αυτοί (οι δράστες) ήταν δύο Έλληνες πολίτες, ιδιώτες.

62. Στις 3 Απριλίου 2006, ο Γ.Μ. δήλωσε, ότι δεν είχε συμμετάσχει σε αυτή την υπόθεση και ότι επομένως δεν γνώριζε τίποτα επί του θέματος.

63. Στις 4 Ιανουαρίου 2007, στις 3 Ιουλίου 2007 και στις 12 Μαρτίου 2008, η υπόθεση διαβιβάστηκε στον Ειρηνοδίκη Αθηνών, με σκοπό να διεξαχθεί συμπληρωματική προκαταρκτική εξέταση.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

64. Στις 8 Φεβρουαρίου 2007, ο Σ.Σ. επανέλαβε ως επί το πλείστον όσα είχε καταθέσει ήδη από τις 9 Μαρτίου 2006 ενώπιον του Ειρηνοδίκη.
65. Στις 14 Απριλίου 2008, περατώθηκε η προκαταρκτική εξέταση και η υπόθεση ανατέθηκε στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών.
66. Στις 16 Σεπτεμβρίου 2008, η υπόθεση τέθηκε στο αρχείο ως αβάσιμη. Στην έκθεση του ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών στις 2 Σεπτεμβρίου 2008 απευθυνόμενος προς τον Εισαγγελέα Εφετών Αθηνών ανέφερε, ότι κανένα στοιχείο της δικογραφίας δεν επέτρεπε να σκεφτεί κανείς, ότι ένας αστυνομικός συμμετείχε στα εν λόγω γεγονότα και ότι οι εντεταλμένοι με την υπόθεση αστυνομικοί ενήργησαν μεροληπτικά. Ανέφερε επίσης, ότι ο αυτόπτης μάρτυρας, ο V.D. είχε ήδη επιβεβαιώσει την απουσία της εμπλοκής αστυνομικού στην κατάθεση που είχε δώσει στις 10 Φεβρουαρίου 2005.
67. Στις 31 Δεκεμβρίου 2008, ο Εισαγγελέας Εφετών Αθηνών ενέκρινε την αρχειοθέτηση της υπόθεσης.
68. Στις 17 Φεβρουαρίου 2010, το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι, ζήτησε να ενημερωθεί για τις εξελίξεις της υπόθεσης (παράγραφος 52 παραπάνω).
69. Στις 25 Φεβρουαρίου 2010, το εν λόγω αίτημα απορρίφθηκε (παράγραφος 53 παραπάνω).

3. Η πειθαρχική έρευνα που αφορά τους ισχυρισμούς για πράξεις και παραλείψεις των αστυνομικών

70. Στις 17 Νοεμβρίου 2004, ο Διευθυντής της Διεύθυνσης Ασφαλείας Αττικής διέταξε έρευνα για τα δημοσιεύματα του Αλβανικού τύπου στις 29 και στις 30 Αυγούστου 2004, σύμφωνα με τα οποία, στα εν λόγω γεγονότα εμπλεκόταν ένας αστυνομικός (παράγραφος 13 παραπάνω).
71. Στις 29 Νοεμβρίου 2004, ο αρμόδιος για την έρευνα αστυνομικός, ο οποίος υπηρετούσε στην Υποδιεύθυνση Δίωξης Εγκλημάτων κατά Ζωής και Ιδιοκτησίας, κατέληξε στο ότι καμία συμμετοχή ή εμπλοκή αστυνομικού δεν διαπιστώθηκε και πρότεινε την περάτωση της υπόθεσης. Στην έκθεση του, ανέφερε κυρίως, ότι οι δράστες της επίθεσης

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ήταν ιδιώτες, ότι οι πληροφορίες που διέδωσε ο τύπος στις 30 Αυγούστου 2004 και οι οποίες περιέχονταν μέσα στην μήνυση, ήταν αναληθείς και οφείλονταν στην κατάσταση σύγχυσης ενός μάρτυρα, ο οποίος είχε δει αστυνομικούς που ήρθαν να βοηθήσουν το θύμα στον τόπο της επίθεσης, μετά από την επίθεση,

72. Στις 19 Δεκεμβρίου 2004, η αρχειοθέτηση της υπόθεσης εγκρίθηκε από τον Διευθυντή της Διεύθυνσης Ασφαλείας Αττικής.

4. Η πειθαρχική διαδικασία που αφορά τους ισχυρισμούς για πράξεις και παραλείψεις των δικαστών

73. Στις 19 Μαρτίου 2010, το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι, κάλεσε τον Αντιπρόεδρο του Αρείου Πάγου να κινήσει μία πειθαρχική διαδικασία, ως προϊστάμενος για την επιθεώρηση των δικαστηρίων, με σκοπό να διερευνήσει τους ισχυρισμούς για πράξεις ή παραλείψεις των δικαστών, στους οποίους είχε ανατεθεί η υπόθεση.

74. Κάποια ημερομηνία που δεν προσδιορίζεται από την δικογραφία, άρχισε μία πειθαρχική έρευνα βάσει του άρθρου 99 του Νόμου 1756/1988.

75. Στις 12 Οκτωβρίου 2010, ο Διευθυντής του Ελληνικού Παρατηρητηρίου των Συμφωνιών του Ελσίνκι εμφανίστηκε ως μάρτυρας ενώπιον της δικαστού στην οποία είχε ανατεθεί η πειθαρχική έρευνα.

76. Στις 8 Μαρτίου 2011, η έρευνα περατώθηκε (απόφαση 88/2011).

77. Στις 7 Ιουνίου 2011, το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι ζήτησε αντίγραφο του φακέλου για να το υποβάλλει στο Δικαστήριο.

78. Στις 8 Ιουνίου 2011, ο Αντιπρόεδρος του Αρείου Πάγου απέστειλε στο Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι, ένα αντίγραφο της απόφασης αρχειοθέτησης υπ' αριθμ. 88/2011. Διευκρίνισε, ότι η χορήγηση αντιγράφου του φακέλου δεν ήταν δυνατή, επειδή η διαδικασία ήταν εμπιστευτική βάσει του άρθρου 98 § 2 του Νόμου 1756/1988.

II. ΤΟ ΕΦΑΡΜΟΣΤΕΟ ΕΘΝΙΚΟ ΔΙΚΑΙΟ

79. Το σχετικό με την υπόθεση άρθρο του Συντάγματος ορίζει ότι:

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**Άρθρο 99**

« 1. Αγωγές κακοδικίας κατά δικαστικών λειτουργών δικάζονται, όπως νόμος ορίζει, από ειδικό δικαστήριο που συγκροτείται από τον Πρόεδρο του Συμβουλίου της Επικρατείας, ως Πρόεδρό του, και από ένα σύμβουλο της Επικρατείας, έναν αρεοπαγίτη, ένα σύμβουλο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, δύο τακτικούς καθηγητές νομικών μαθημάτων των νομικών σχολών των πανεπιστημίων της Χώρας και δύο δικηγόρους, μέλη του Ανώτατου Πειθαρχικού Συμβουλίου των δικηγόρων, ως μέλη, που ορίζονται με κλήρωση. (...)»

80. Τα σχετικά με την υπόθεση άρθρα του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας (Κ.Π.Δ.) όριζαν τα εξής την εποχή των γεγονότων:

Άρθρο 68 – Άσκηση και διατύπωση της πολιτικής αγωγής

« 1. Εκείνος που έχει το δικαίωμα πολιτικής αγωγής μπορεί πάντοτε να επιδιώξει την ικανοποίηση των απαιτήσεών του για αποζημίωση στο ποινικό δικαστήριο και στο ακροατήριο ωσότου αρχίσει η αποδεικτική διαδικασία (...) αν έχει επιδώσει δικόγραφο στον κατηγορούμενο κατά τις διατάξεις της πολιτικής δικονομίας και σύμφωνα με την προθεσμία του άρθρ. 167.

2. Κατ' εξαίρεση, εκείνος που κατά τον αστικό κώδικα δικαιούται χρηματική ικανοποίηση εξαιτίας ηθικής βλάβης (...) μπορεί να υποβάλλει την απαίτησή του στο ποινικό δικαστήριο, ωσότου αρχίσει η αποδεικτική διαδικασία, (...)»

Άρθρο 216 – Εξέταση πρεσβευτών και μαρτύρων στο εξωτερικό

« (...) 2. Οι μάρτυρες που διαμένουν στο εξωτερικό εξετάζονται στις επιτόπιες προξενικές αρχές. Αν αυτό είναι ανέφικτο, εξετάζονται από τις ανακριτικές αρχές του τόπου της διαμονής τους, ύστερα από αίτηση του αρμόδιου εισαγγελέα προς το Υπουργείο της Δικαιοσύνης με την προϋπόθεση της αμοιβαιότητας και της τήρησης των διεθνών συνθηκών και εθίμων (...)»

Άρθρο 229 – Λιπομαρτυρία στην ανάκριση

« Εκείνος που προσκαλεί το μάρτυρα, αν η πρόσκληση είναι

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES

SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

νόμιμη (άρθρ. 213) και ο μάρτυρας δεν εμφανίζεται, εκδίδει εναντίον του ένταλμα βίαιης προσαγωγής. Αν αυτός είναι εισαγγελέας, ανακριτής, ειρηνοδίκης ή πταισματοδίκης, μπορεί επιπλέον να καταδικάσει το μάρτυρα που δεν εμφανίστηκε από απείθεια την ορισμένη ημέρα σε πρόστιμο πενήντα εννέα λεπτών του ευρώ (0,59) έως πέντε ευρώ και ενενήντα λεπτών (5,90) και στην πληρωμή των τελών. (...)»

Άρθρο 246 – Ποιός ενεργεί την κύρια ανάκριση

« 1. Την κύρια ανάκριση την ενεργεί μόνο ο ανακριτής, μετά από γραπτή παραγγελία του εισαγγελέα, η οποία καθορίζει και εξειδικεύει την αξιόποινη πράξη και την ποινική διάταξη που την προβλέπει.

2. Ο εισαγγελέας μπορεί να δώσει την παραγγελία προς τον ανακριτή, σε οποιοδήποτε στάδιο της προανάκρισης και αμέσως μετά την κίνηση της ποινικής δίωξης.

3. Τέτοια παραγγελία δίνει ο εισαγγελέας: α) σε κακουργήματα, β) σε πλημμελήματα στα οποία κατά την κρίση του συντρέχει περίπτωση να επιβληθούν περιοριστικοί όροι στον κατηγορούμενο κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 282.»

ΟΣΟΝ ΑΦΟΡΑ ΤΟ ΔΙΚΑΙΟ**I. ΕΠΙ ΤΩΝ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΩΝ ΕΝΣΤΑΣΕΩΝ ΠΟΥ ΠΡΟΕΒΑΛΕ Η ΚΥΒΕΡΝΗΣΗ ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΥΓΗΣ****A. Η ελκόμενη από την απουσία της ιδιότητας του θύματος των προσφευγόντων ένσταση**

81. Η Κυβέρνηση καλεί το Δικαστήριο να απορρίψει την υπόθεση ως απαράδεκτη, επειδή δεν μπορεί να αποδειχθεί, ότι οι προσφεύγοντες έχουν την ιδιότητα του θύματος. Αναφέρει, προς αυτό το σκοπό, ότι στις 10 Φεβρουαρίου 2005, ο αυτόπτης μάρτυρας V.D. δήλωσε, ότι ο άλλος αυτόπτης μάρτυρας, ο I.S., βρισκόταν σε σύγχυση, αφού πέρασε τον ένα από τους δρόμους της επίθεσης για αστυνομικό (παράγραφος 18 παραπάνω). Προσθέτει, ότι, παρά τις προσπάθειες των εθνικών Αρχών, ο V.D. και ο I.S. δεν εμφανίστηκαν ενώπιον του Κακουργιοδικείου, όμως

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

έγινε η ανάγνωση της κατάθεσης του V.D. κατά την ακροαματική διαδικασία. Προσδιορίζει, ότι ο δεύτερος προσφεύγων και η τρίτη προσφεύγουσα δεν εμφανίστηκαν ποτέ αυτοπροσώπως κατά την προκαταρκτική φάση και ότι η πρώτη προσφεύγουσα κατέθεσε ως μάρτυρας, αλλά δεν εμφανίστηκε στην δικάσιμο παρά το ότι της εστάλη μία κλήση νομίμως επιδοθείσα. Εκτιμά, ότι η ανακριτική διαδικασία διεξήχθη προσηκόντως και με σκοπό να φωτίσει την υπόθεση. Προσδιορίζει, ότι κανένα στοιχείο στην δικογραφία δεν ήταν ικανό να αποδείξει την εμπλοκή ενός αστυνομικού ή την ύπαρξη κάποιου ρατσιστικού κινήτρου και ότι το ίδιο διαπιστώθηκε εξάλλου και από τους ανεξάρτητους αξιωματούχους της αστυνομίας.

82. Η Κυβέρνηση εκτιμά επί πλέον, ότι δεν έγινε καμία ενέργεια για να παρεμποδιστούν οι προσφεύγοντες να λάβουν αντίγραφο της δικογραφίας της κύριας διαδικασίας και ότι αυτοί κλήθηκαν να καταθέσουν αίτημα προς αυτό το σκοπό. Θεωρεί, ότι όσον αφορά την δεύτερη διαδικασία, κανένα έγγραφο της δικογραφίας δεν επιτρέπει να γίνει γνωστό ποιός υπέβαλε το αίτημα για αντίγραφο ενώπιον του Εισαγγελέα, ούτε αν οι προσφεύγοντες εμφάνισαν έγγραφα που αποδεικνύουν το έννομο συμφέρον τους. Σε κάθε περίπτωση, κατά την άποψη της Κυβέρνησης, η άσκηση προσφυγής ενώπιον του Δικαστηρίου και η εξέτασή της από αυτό αποδεικνύει, ότι οι εθνικές Αρχές δεν παρεμπόδισαν τους προσφεύγοντες να προσφύγουν στο Δικαστήριο.

83. Οι προσφεύγοντες ανταπαντούν, ότι έχουν την ιδιότητα του θύματος και ότι η προσφυγή τους δεν είναι προδήλως αβάσιμη.

84. Το Δικαστήριο θεωρεί, ότι η ένσταση της Κυβέρνησης συνδέεται στενά με την ουσία της αιτίας που εξέφρασαν οι προσφεύγοντες στο πεδίο του διαδικαστικού σκέλους του άρθρου 2 της Σύμβασης. Αποφασίζει επομένως να εξετάσει αυτή την ένσταση κατ' ουσίαν.

Β. Ενστάσεις ελκόμενες από την μη εξάντληση των εθνικών ενδίκων μέσων

85. Η Κυβέρνηση εγείρει δύο ενστάσεις μη εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

86. Αναφέρει, αφενός, ότι οι προσφεύγοντες δεν άσκησαν αποζημιωτική αγωγή κατά του Δημοσίου βασιζόμενοι στους ισχυρισμούς τους, κατά τους οποίους οι αστυνομικοί είχαν αποκρύψει αποδεικτικά στοιχεία κατά την προκαταρκτική φάση. Εκθέτει, συγκεκριμένα, ότι κατά την διάρκεια αυτής της διαδικασίας, οι προσφεύγοντες θα μπορούσαν να καταγγείλουν τον απαράδεκτο, κατά τη γνώμη τους, χαρακτήρα της διερεύνησης της υπόθεσης, να υποβάλλουν τον ισχυρισμό τους, σύμφωνα με τον οποίο τους εμπόδισαν να συμμετέχουν στην ποινική διαδικασία και, πιθανώς, να λάμβαναν μία αποζημίωση. Διευκρινίζει, ότι πρόκειται για ένα αποτελεσματικό ένδικο μέσο, το οποίο, κατά τη γνώμη της, θα είχε επιτρέψει την αποκάλυψη των ατόμων, που πιθανώς είχαν αποκρύψει την αλήθεια, ακόμα και τον δράστη των γεγονότων και κατ' αυτό τον τρόπο θα είχαν οδηγήσει τις Δικαστικές Αρχές, να βγάλουν από το αρχείο τις δικογραφίες της υπόθεσης.

87. Προσδιορίζει, αφ'ετέρου, ότι οι προσφεύγοντες παρέλειψαν να ασκήσουν αγωγή κακοδικίας κατά των δικαστικών λειτουργών που ασχολήθηκαν με την δικογραφία. Εκθέτει, ότι στο πλαίσιο αυτού του ενδίκου βοηθήματος, οι Αρχές θα μπορούσαν να είχαν διερευνήσει, αν οι προσφεύγοντες είχαν καταστεί πολιτικώς ενάγοντες και αν είχαν υποστεί ηθική βλάβη. Διευκρινίζει, ότι αυτή η διαδικασία, η οποία είναι ανεξάρτητη από την πειθαρχική διαδικασία κατά των δικαστικών λειτουργών, θα μπορούσε να είχε οδηγήσει στην αποζημίωση των προσφευγόντων.

88. Οι προσφεύγοντες ανταπαντούν, ότι έκαναν ότι μπορούσε να είναι λογικά απαιτούμενο από αυτούς για την ικανοποίηση της προϋπόθεσης της εξάντλησης των εθνικών ενδίκων μέσων. Επικαλέσθηκαν το επιχείρημα, ότι η Κυβέρνηση δεν υπέβαλε καμία απόφαση που να αποδεικνύει, ότι τα αναφερόμενα ένδικα μέσα είναι αποτελεσματικά και ότι ήταν υποχρεωμένοι να ασκήσουν πολυδάπανα συμπληρωματικά ένδικα μέσα, πέρα από το αίτημα τους να καταστούν πολιτικώς ενάγοντες. Εκτιμούν, ότι εφόσον υπάρχουν αποδείξεις, ότι υπήρξε εκ προθέσεως ή εκ βαριάς αμέλειας παραβίαση του άρθρου 2 της Σύμβασης,

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ως αποτελεσματικό ένδικο μέσο προς εξάντληση μπορεί να θεωρηθεί μόνο ποινική διαδικασία.

89. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, ότι οι διατάξεις του άρθρου 35 § 1 της Σύμβασης ορίζουν μόνο την εξάντληση των ενδίκων μέσων, που είναι ταυτόχρονα σχετικά με τις παραβιάσεις, για τις οποίες εγείρεται η προσφυγή, που είναι εννοείται διαθέσιμα και επαρκή, ώστε να επιτρέψουν στον προσφεύγοντα να λάβει την αποκατάσταση των παραβιάσεων, που ισχυρίζεται (*Riskier κατά Γαλλίας* (απόφαση τύποις), υπ' αριθμ. 66999/01, 24 Μαΐου 2005 και *Norbert Sikorski κατά Πολωνίας*, υπ' αριθμ. 17599/05, § 108, 22 Οκτωβρίου 2009). Επομένως, εν προκειμένω, ούτε η αγωγή κακοδικίας, αλλά ούτε και αποζημιωτική αγωγή δεν είχαν τον κατάλληλο χαρακτήρα για να θεραπεύσουν τις ισχυριζόμενες πλημμέλειες της ποινικής διαδικασίας που αφορούσαν τις συνθήκες κάτω από τις οποίες προκλήθηκε ο θάνατος του συγγενή των προσφευγόντων. Ειδικά, η απόφαση 25-26/2010 του Κακουργιοδικείου είναι οριστική και αυτή η απόφαση δεν μπορεί να επανεξετασθεί, όποιοι και αν είναι οι λόγοι και οι περιστάσεις των ισχυριζόμενων πλημμελειών.

90. Επομένως, το Δικαστήριο έκρινε, ότι οι εγερθείσες ενστάσεις από την Κυβέρνηση, όσον αφορά αυτό το θέμα πρέπει να απορριφθούν.

II. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 2, 6 ΚΑΙ 13 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

91. Επικαλούμενοι τα άρθρα 2, 6 και 13 της Σύμβασης, οι προσφεύγοντες, παραπονούνται για τον απαράδεκτο και πλημμελή χαρακτήρα της δικαστικής έρευνας και διαδικασίας για τα εν λόγω γεγονότα. Το δικαστήριο υπενθυμίζει, ότι είναι το πλέον αρμόδιο για τον νομικό χαρακτηρισμό των εν λόγω γεγονότων. Εκτιμά, ότι συντρέχει λόγος να εξετάσει τους ισχυρισμούς των προσφευγόντων, υπό το πρίσμα μόνο του άρθρου 2 της Σύμβασης, το οποίο ορίζει τα εξής:

1. Το δικαίωμα εκάστου προσώπου εις την ζωήν προστατεύεται υπό του νόμου. Εις ουδένα δύναται να επιβληθή εκ προθέσεως θάνατος, ειμή εις εκτέλεσιν θανατικής ποινής εκδιδομένης υπό

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

δικαστηρίου εν περιπτώσει αδικήματος τιμωρουμένου υπό του νόμου δια της ποινής ταύτης.

2. Ο θάνατος δεν θεωρείται ως επιβαλλόμενος κατά παράβασιν του άρθρου τούτου, εις άς περιπτώσεις θα επήρχετο συνεπεία χρήσεως βίας καταστάσης απολύτως αναγκαίας :

α) δια την υπεράσπισιν οιουδήποτε προσώπου κατά παρανόμου βίας.

β) δια την πραγματοποιήσιν νομίμου συλλήψεως ή προς παρεμπόδισιν αποδράσεως προσώπου νομίμως κρατουμένου.

γ) δια την καταστολήν, συμφώνως τω νόμω, στάσεως ή ανταρσίας.

A. Επί του παραδεκτού

92. Εφόσον το Δικαστήριο διαπιστώνει, ότι αυτή η αιτίαση δεν είναι προδήλως αβάσιμη, υπό την έννοια του άρθρου 35 § 3 α) της Σύμβασης και επειδή δεν προσκρούει σε κανέναν άλλο λόγο απαραδέκτου, την κηρύσσει παραδεκτή.

B. Επί της ουσίας**1. Επιχειρήματα των διαδίκων****α) Οι προσφεύγοντες**

93. Οι προσφεύγοντες υποστηρίζουν, ότι δεν μπόρεσαν να συμμετάσχουν στην εν λόγω δικαστική διαδικασία, ότι δεν λάμβαναν ενημέρωση για τις εξελίξεις της υπόθεσης, ότι, ουσιώδεις, κατά την γνώμη τους, μάρτυρες δεν κλήθηκαν να εμφανιστούν, ότι όλα τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία, δεν ελήφθησαν υπόψη, ότι η διαδικασία ολοκληρώθηκε περίπου έξι χρόνια μετά τα γεγονότα, ότι η διερεύνηση της υπόθεσης δεν ήταν ανεξάρτητη, κυρίως, επειδή ανατέθηκε στην αστυνομία για δύο έτη, τη στιγμή που, σύμφωνα με τους ισχυρισμούς τους, ο ένας από τους δράστες των γεγονότων ήταν αστυνομικός και, τέλος, ότι η απόφαση περάτωσης της πειθαρχικής διαδικασίας δεν ήταν αιτιολογημένη. Προσθέτουν, ότι ο πρώτος ύποπτος, ο Ι.Λ., αθώωθηκε μετά από μία διαδικασία, η οποία στα μάτια τους, δεν πληρούσε τις εγγυήσεις μίας δίκαιης δίκης, ότι δεν έγινε καμία προσπάθεια να αποκαλυφθεί η ταυτότητα του δεύτερου δράστη της επίθεσης και ότι τα

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

σχόλια του Αρχηγού της Ελληνικής Αστυνομίας στον ελληνικό τύπο επιβεβαίωσαν τους φόβους τους, ότι η έρευνα δεν ήταν αμερόληπτη.

94. Όσον αφορά την συμμετοχή τους στην κύρια διαδικασία, ισχυρίζονται, ότι στις 26 Απριλίου 2007, το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι, απηύθυνε μία επιστολή προς τον Ανακριτή, μέσα στην οποία αναγράφονταν οι διευθύνσεις τους, καθώς και οι διευθύνσεις των μαρτύρων στην Αλβανία, ζητώντας να κληθούν να εμφανιστούν, τόσο οι ίδιοι οι προσφεύγοντες αλλά και οι εν λόγω μάρτυρες, ώστε να ληφθούν οι καταθέσεις τους. Αναφέρουν το επιχείρημα, ότι η Κυβέρνηση αναφέρει αυτή την επιστολή πολλές φορές μέσα στις παρατηρήσεις της, ενώ παράλληλα διατείνονταν, ότι οι Δικαστικές Αρχές δεν είχαν ενημερωθεί για τις νέες διευθύνσεις των προσφευγόντων.

95. Οι ενδιαφερόμενοι συμπληρώνουν, ότι οι αποφάσεις των Δικαστικών Συμβουλίων Πλημμελειοδικών, Εφετών καθώς και του Ποινικού Τμήματος του Αρείου Πάγου δεν τους κοινοποιήθηκαν ενώ, κατά την γνώμη τους, οι Δικαστικές Αρχές γνώριζαν, ότι οι προσφεύγοντες ήταν οι πολιτικώς ενάγοντες στην διαδικασία, εφόσον κάλεσαν τον εκπρόσωπό τους να υπογράψει ένα έγγραφο το οποίο ανέφερε, ότι είχε ενημερωθεί για την περάτωση της ανακριτικής διαδικασίας. Διευκρινίζουν, ότι μόνο ο V.D. αναφέρθηκε ως πολιτικώς ενάγων στην απόφαση 1082/2009 του Ποινικού Τμήματος του Αρείου Πάγου η οποία παρέπεμπε τον Ι.Α. σε δίκη. Οι προσφεύγοντες θεωρούν, ότι και μόνο η παράλειψη της κλήσης του δεύτερου προσφεύγοντος και της τρίτης προσφεύγουσας είναι αρκετή για να κηρύξει το Δικαστήριο την παραβίαση του άρθρου 2 της Σύμβασης, μόνου του αλλά και σε συνδυασμό με το άρθρο 14.

96. Όσον αφορά την συμμετοχή της πρώτης προσφεύγουσας, οι προσφεύγοντες αμφισβητούν το επιχείρημα της Κυβέρνησης, σύμφωνα με το οποίο η κλήση για το Κακουργιοδικείο κοινοποιήθηκε στην ενδιαφερόμενη στην μόνη διεύθυνση που είχε δώσει στις Δικαστικές Αρχές το 2004 και επαναλαμβάνουν, ότι στις 26 Απριλίου 2007,

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

κοινοποίησαν εγγράφως στις αρμόδιες Αρχές τη νέα διεύθυνση της ενδιαφερόμενης. Διευκρινίζουν, ότι αυτή η επιστολή είχε σταλεί με φαξ στον Ανακριτή και ότι αυτό προκύπτει από το αντίγραφο που έχει επισυναφθεί στη δικογραφία που κατατέθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου. Διευκρινίζουν επίσης, ότι οι καταθέσεις της πρώτης προσφεύγουσας κατά την προκαταρκτική φάση, ελήφθησαν χωρίς διερμηνέα, παρά το ότι η τελευταία είχε μόνο στοιχειώδη γνώση της Ελληνικής γλώσσας.

97. Όσον αφορά τις ισχυριζόμενες πλημμέλειες αναφορικά με την κλήση των μαρτύρων, οι προσφεύγοντες εκτιμούν, ότι οι Δικαστικές Αρχές δεν έκαναν σοβαρά διαβήματα προς αυτό το σκοπό. Σύμφωνα με τους προσφεύγοντες, οι αυτόπτες μάρτυρες, ο V.D. και ο I.S., δεν αρνήθηκαν ποτέ να καταθέσουν, αλλά ήθελαν να τηρούνται προηγουμένως κάποιες λογικές προϋποθέσεις, οι οποίες προβλέπονταν από το ελληνικό δίκαιο, δεδομένου ότι ο I.S., κατά τα λεγόμενα του, υπήρξε θύμα εκφοβισμού στην Ελλάδα. Εκθέτουν επιπλέον, ότι η Κυβέρνηση παραδέχεται, ότι ο I.S. δεν κλήθηκε, επειδή δεν ήταν γνωστή η διεύθυνση του στην Ελλάδα. Όμως, κατά τα λεγόμενα των προσφευγόντων, η διεύθυνση του είχε κοινοποιηθεί και αυτή με την επιστολή της 26^{ης} Απριλίου 2007. Οι προσφεύγοντες, υποστηρίζουν, επιπλέον, ότι η κλήση του V.D., με ημερομηνία 24 Ιουνίου 2009, δεν ήταν δυνατό να θεωρηθεί ως «αποτελεσματική», εφόσον είχε συνταχθεί μόνο στην ελληνική γλώσσα, την οποία ο V.D. δεν καταλάβαινε και δεν προκύπτει από την δικογραφία, αν η εν λόγω κλήση του κοινοποιήθηκε. Ισχυρίζονται, ότι, σε κάθε περίπτωση, ο V.D. δεν είχε την δυνατότητα να καλύψει τα έξοδα του ταξιδιού προς την Ελλάδα, καθώς η ημερομηνία της επιστροφής τέτοιου είδους εξόδων ήταν αβέβαιη και η κλήση δεν περιελάμβανε καμία οδηγία προς τις συνοριακές Αρχές για την έκδοση βίζας, η οποία θα επέτρεπε στον V.D. να εισέλθει στην Ελλάδα.

98. Κατά τους προσφεύγοντες, η διαδικασία που ακολουθήθηκε δεν ήταν η κατάλληλη για την προκειμένη υπόθεση, όπως άλλωστε το είχε διαπιστώσει το έγγραφο της 8^{ης} Ιουνίου 2006, το οποίο κοινοποιήθηκε στην Υποδιεύθυνση Δίωξης Εγκλημάτων κατά Ζωής και Ιδιοκτησίας από

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

την Πρεσβεία της Αλβανίας στην Αθήνα (παράγραφος 27 παραπάνω). Σύμφωνα με αυτούς, οι Ελληνικές Αρχές δεν εγγυήθηκαν την ασφάλεια των μαρτύρων και επομένως είναι ολοσχερώς υπεύθυνες για την μη εμφάνιση αυτών. Οι προσφεύγοντες προσδιορίζουν, ότι σύμφωνα με μία επιστολή της 10^{ης} Μαρτίου 2006, η αλβανική αστυνομία έπεισε τον V.D. και τον I.S. να καταθέσουν ενώπιον των Ελληνικών Αρχών και τους κάλεσε σε μία διμερή συνάντηση, για να συζητηθούν οι πρακτικές λεπτομέρειες της λήψης των καταθέσεων. Όμως οι Ελληνικές Αρχές δεν έδωσαν συνέχεια σε αυτό το αίτημα. Επιπλέον, η Κυβέρνηση δεν εξήγησε ούτε γιατί οι καταθέσεις του V.D. και του I.S. δεν ελήφθησαν στην Πρεσβεία της Ελλάδας στα Τίρανα, όπως προέβλεπε το άρθρο 216 § 2 του Κ.Π.Δ. αλλά ούτε γιατί ο Έλληνας αρμόδιος Εισαγγελέας δεν μετέβη στην Αλβανία προς αυτό τον σκοπό.

99. Κατά την γνώμη των προσφευγόντων, η διαδικασία που ακολουθήθηκε κατά την κατάθεση του V.D. στα σύνορα, στις 10 Φεβρουαρίου 2005 ήταν αντικανονική και είχε ως μόνο στόχο την λήψη μίας δήλωσης άρνησης της συμπλοκής ενός αστυνομικού στα εν λόγω γεγονότα. Πάντα σύμφωνα με τους προσφεύγοντες, είναι εντυπωσιακό, ότι αυτή η κατάθεση είναι εκ διαμέτρου αντίθετη με το περιεχόμενο της μήνυσης που κατέθεσε ο ενδιαφερόμενος στις 26 Αυγούστου 2004, καθώς επίσης και με αυτό της δήλωσής του στο Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι της 7^{ης} Μαΐου 2007 (παράγραφος 38 παραπάνω). Εκτός των άλλων, κατά την γνώμη τους, αυτή η διαδικασία διεξήχθη από αστυνομικούς της Υποδιεύθυνσης Δίωξης Εγκλημάτων κατά Ζωής και Ιδιοκτησίας η ανεξαρτησία των οποίων δεν ήταν δεδομένη, εφόσον ο διερμηνέας που παρίστατο δεν ήταν εντεταλμένος και διορισμένος προς αυτόν τον σκοπό και εφόσον ο V.D. υποχρεώθηκε να καταθέσει ενόρκως, ενώ, ως πολιτικώς ενάγων, θα έπρεπε, κατά την γνώμη τους, να καταθέσει χωρίς όρκο.

100. Οι προσφεύγοντες καταγγέλλουν επίσης πολλές παραβάσεις στην πειθαρχική διαδικασία που αφορούν πράξεις ή παραλείψεις των αστυνομικών και υπονοούν, ότι οι τελευταίοι εμπλέκονταν στα εν λόγω

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

γεγονότα (παράγραφος 70 παραπάνω). Αναφέρουν, ότι αυτή η διαδικασία ξεκίνησε τρεις μήνες μετά από την εμφάνιση δημοσιευμάτων στον τύπο και ότι τελείωσε μετά από δώδεκα μέρες, ότι κατέληξε στην σύνταξη μίας αναφοράς μίας μόνο σελίδας και ότι διεξήχθη από την μονάδα της Υποδιεύθυνσης Δίωξης Εγκλημάτων κατά Ζωής και Ιδιοκτησίας, η οποία διεξήγαγε και την κύρια έρευνα. Εκτιμούν εξάλλου, ότι και η δεύτερη ποινική διαδικασία ήταν εξίσου αναποτελεσματική, καθώς ο Κ.Χ., ο δημοσιογράφος της καθημερινής εφημερίδας *Το Βήμα*, δεν κλήθηκε να καταθέσει, ούτε υποχρεώθηκε να εμφανιστεί ενώπιον του δικαστηρίου όπως προβλέπει το άρθρο 229 του Κ.Π.Δ.

101. Επίσης προσάπτουν στις Αρχές, ότι, μετά τα γεγονότα, δεν ξεκίνησαν αυτεπαγγέλτως έρευνα ενημερώνοντας τον αρμόδιο Εισαγγελέα και είναι πεπεισμένοι, ότι, εάν ο V.D. δεν είχε καταθέσει μήνυση, οι Αρχές δεν θα είχαν ποτέ διερευνήσει τον θάνατο του συγγενούς τους. Λυπούνται, που η έρευνα ανατέθηκε στην αστυνομία, θεωρώντας, ότι αυτό έθεσε σε κίνδυνο την αμεροληψία της, εφόσον ο ένας εκ των δραστών ήταν, κατά την γνώμη τους, αστυνομικός και ότι ο Ι.Α. ο ένας εκ των κατηγορουμένων δεν κλήθηκε να εμφανιστεί στην δικαιοσύνη πριν από τις 7 και 13 Ιουλίου 2006 και όχι από την αρχή της έρευνας. Προσθέτουν, ότι η Υποδιεύθυνση Δίωξης Εγκλημάτων κατά Ζωής και Ιδιοκτησίας κράτησε τον φάκελο της δικογραφίας για υπερβολικά παρατεταμένη περίοδο, δηλαδή, για δύο έτη, ότι επίσης για περίπου ένα έτος δεν προέβη σε καμία ενέργεια και ότι σε κάθε περίπτωση, βάσει του άρθρου 246 του Κ.Π.Δ., η έρευνα έπρεπε να διεξαχθεί από Ανακριτή και όχι από την Αστυνομία.

102. Επιπροσθέτως, τους κάνει εντύπωση, ότι οι Αρχές προέβησαν στην άρση του απορρήτου των τηλεπικοινωνιών, όσον αφορά τον κατηγορούμενο Ι.Α., όμως δεν ζήτησαν ποτέ να λάβουν αντίγραφα των βιντεοσκοπήσεων από τις πολυάριθμες μηχανές λήψεως κινηματογραφικών ή φωτογραφικών εικόνων (κάμερες), οι οποίες είναι τοποθετημένες κοντά στην Γενική Αστυνομική Διεύθυνση Αθηνών, δεν προέβησαν σε αναπαράσταση της σκηνής της επίθεσης, δεν έκαναν

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

έρευνες για την πινακίδα με τον αριθμό κυκλοφορίας του δεύτερου δράστη της επίθεσης ζητώντας την βοήθεια του Υπουργείου Εσωτερικών. 103. Τέλος, οι προσφεύγοντες εκθέτουν, ότι οι Εισαγγελείς και τα αρμόδια Δικαστικά Συμβούλια ανέφεραν, ότι ο κατηγορούμενος Ι.Α. είχε χρησιμοποιήσει τους όρους «κωλοαλβανοί» και ότι, έκτοτε, γνώριζαν, ότι ο τελευταίος είχε προσβάλλει το θύμα λόγω της εθνικής του ταυτότητας. Υποστηρίζουν, ότι, εντούτοις, οι Αρχές δεν εξέτασαν το θέμα του ρατσιστικού κινήτρου. Συμπληρώνουν, ότι ο κατηγορούμενος εξέφρασε κάποια αντιπάθεια, συγκεκριμένα περιφρόνηση, κατά των Αλβανών μαρτύρων, στην κατάθεση του ενώπιον του Κακουργιοδικείου. Τέλος, θεωρούν, ότι η, κατά την γνώμη τους πλημμελής, διεξαγωγή της έρευνας και το ότι δεν έγινε η εξέταση των Αλβανών μαρτύρων, οφείλονται σε ρατσιστικές προκαταλήψεις εναντίον των Αλβανών υπηκόων.

β) Η Κυβέρνηση

104. Η Κυβέρνηση υποστηρίζει, ότι όλες οι απαραίτητες ερευνητικές ενέργειες διενεργήθηκαν από ανεξάρτητα και αμερόληπτα όργανα, με σκοπό να εξιχνιαστεί η υπόθεση. Διευκρινίζει, σχετικά με αυτό, ότι οι αυτόπτες μάρτυρες κλήθηκαν τηλεφωνικώς στην Αλβανία και ότι οι αρμόδιες Αρχές εξέδωσαν βίζες, ώστε αυτοί να μπορέσουν να εισέλθουν στην ελληνική επικράτεια, ότι αστυνομικοί μετέβησαν στην Αλβανία, ότι υπήρξαν διπλωματικές επαφές, ότι έγινε άρση του απορρήτου των τηλεπικοινωνιών για τον κατηγορούμενο Ι.Α. και ότι διενεργήθηκαν πειθαρχικές και δικαστικές διαδικασίες. Υποστηρίζει, ότι το Κακουργιοδικείο, μετά την διερεύνηση του συνόλου των αποδεικτικών στοιχείων που διέθετε, δεν βρήκε κανένα στοιχείο, το οποίο να επιτρέπει, να υποψιαστεί κάποιος την συμμετοχή ενός αστυνομικού ή την ύπαρξη ρατσιστικού κινήτρου.

105. Όσον αφορά την συμμετοχή των προσφευγόντων στην κύρια διαδικασία, η Κυβέρνηση αναφέρει, ότι ο δεύτερος προσφεύγων και η τρίτη προσφεύγουσα δεν εμφανίστηκαν ποτέ αυτοπροσώπως κατά την προκαταρκτική φάση και ότι, αν και η πρώτη προσφεύγουσα κατέθεσε

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

όντως ως μάρτυρας, δεν εμφανίστηκε κατά την δικάσιμο του Κακουργιοδικείου παρά το, ότι της κοινοποιήθηκε νομίμως κλήση για να εμφανιστεί. Σχετικά με αυτό, καταθέτει στο Δικαστήριο ένα αντίγραφο της κοινοποιηθείσας στην πρώτη προσφεύγουσα κλήσης, ενόψει της εν λόγω δικάσιμου. Προσθέτει, ότι μετά την περάτωση της ανάκρισης, οι αρμόδιες Αρχές κάλεσαν τους προσφεύγοντες να ζητήσουν αντίγραφο της δικογραφίας και να ασκήσουν τα δικαιώματά τους, αλλά παραδέχεται, ότι δεν προκύπτει από την δικογραφία, ότι η απόφαση να παραπεμφθεί σε δίκη ο Ι.Α. κοινοποιήθηκε σε αυτούς, ούτε, ότι ο δεύτερος προσφεύγων και η τρίτη προσφεύγουσα κλήθηκαν να εμφανιστούν στην δικάσιμο του Κακουργιοδικείου ως πολιτικώς ενάγοντες. Με αυτό, κατά την Κυβέρνηση, οι προσφεύγοντες δεν έχουν έννομο συμφέρον να παραπονούνται, όσον αφορά την κοινοποίηση του κατηγορητηρίου εφεξής, εφόσον εν προκειμένω επρόκειτο για παραπομπή σε δίκη και όχι για αθώωση.

106. Η Κυβέρνηση αναφέρει, ότι ο λόγος για τον οποίο ο δεύτερος προσφεύγων και η τρίτη προσφεύγουσα δεν κλήθηκαν να εμφανιστούν, δεν εμφανίζεται στην δικογραφία. Εκτιμά ως πιθανό, ότι η ορθότητα του αιτήματός τους να παραστούν ως πολιτικώς ενάγοντες είχε αμφισβητηθεί, ή ότι, επειδή κατά την προκαταρκτική φάση δεν παρουσιάστηκαν αυτοπροσώπως, για να εξεταστούν ως μάρτυρες. Αναφέρει, ότι ο V.D., υπέβαλε μήνυση και κατέστη πολιτικώς ενάγων ως συγγενής του θύματος και όχι οι προσφεύγοντες. Σύμφωνα με την Κυβέρνηση, η απουσία της κλήσης στην δικάσιμο, όσον αφορά τον δεύτερο προσφεύγοντα και την τρίτη προσφεύγουσα δεν εξηγείται από την επιθυμία να τους παρεμποδίσει, να ασκήσουν τα δικαιώματά τους και σε κάθε περίπτωση, η συμμετοχή τους στην κύρια διαδικασία δεν ήταν αποφασιστικής σημασίας για την έκβαση της υπόθεσης.

107. Κατά τα λεγόμενα της Κυβέρνησης, δεν έχει αποδειχθεί ούτε, ότι οι προσφεύγοντες αγνοούσαν, ότι είχε αρχίσει η διαδικασία ενώπιον του

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Κακουργιοδικείου, ούτε ότι, έκτοτε, δεν μπορούσαν να εμφανιστούν με δική τους πρωτοβουλία ενώπιον του τελευταίου Δικαστηρίου. Η Κυβέρνηση θεωρεί, ότι, σε κάθε περίπτωση, τα συμπεράσματα των εθνικών Δικαστηρίων δεν είναι δυνατό να αμφισβητηθούν, επειδή, κατά την γνώμη της, δεν προκύπτει από το σύνολο των εν λόγω διαδικασιών, πέρα από κάθε δικαιολογημένη αμφιβολία, ότι δεν έτυχαν σεβασμού οι διαδικαστικές απαιτήσεις του άρθρου 2 της Σύμβασης. Αναφέρει επιπλέον, ότι οι προσφεύγοντες δεν έχουν δώσει εξηγήσεις για σοβαρές πτυχές της υπόθεσης, όπως τον λόγο για τον οποίο οι Δικαστικές Αρχές θα επιθυμούσαν να κρύψουν την ταυτότητα του δράστη των εν λόγω γεγονότων καθώς και την ύπαρξη ρατσιστικού κινήτρου.

108. Όσον αφορά συγκεκριμένα την εξέταση των μαρτύρων κατά την κύρια διαδικασία, η Κυβέρνηση εκθέτει, ότι οι Αρχές έλαβαν όλα τα αναγκαία διαβήματα, για να μπορέσουν αυτοί να εμφανιστούν στην δικάσιμο και ότι η άρνηση του V.D. και του I.S. προς αυτό, που επιβεβαιώθηκε από την πρώτη προσφεύγουσα καθώς και από τον S.B., αδελφό του θύματος, οφείλεται σε προσωπικούς λόγους και δεν γίνεται να αποδοθούν ευθύνες γι' αυτό στις Αρχές. Υποστηρίζει, ότι, εν πάσει περιπτώσει, κατά την προκαταρκτική φάση, ο V.D. είχε αρνηθεί την εμπλοκή αστυνομικού και επιπλέον, η κατάθεση του V.D. στις 10 Φεβρουαρίου 2005 αναγνώσθηκε κατά την ακροαματική διαδικασία στο Κακουργιοδικείο και ελήφθη υπ' όψη. Όσον, δε, αφορά τον I.S., αναφέρει, ότι αυτός ουδέποτε συνεργάστηκε με τις Ελληνικές Αρχές για να καταθέσει, ούτε και εντός της Αλβανίας. Προσθέτει, ότι η συμμετοχή ενός αστυνομικού στα εν λόγω γεγονότα είχε επίσης αποκλειστεί και από την πρώτη προσφεύγουσα, στις καταθέσεις της στις 29 Νοεμβρίου 2004 και στις 14 Ιανουαρίου 2005 και όσον αφορά τον μάρτυρα K.X., οι

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

προσφεύγοντες δεν διευκρινίζουν ποιό ήταν το περιεχόμενο της κατάθεσής του και γιατί η άποψή του δεν αναφέρθηκε και δεν βεβαιώθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου.

109. Τέλος, η Κυβέρνηση αναφέρει, ότι οι αρμόδιες Δικαστικές Αρχές δεν διαπίστωσαν την ύπαρξη ρατσιστικού κινήτρου και το ότι δεν αποκαλύφθηκε ποτέ η ταυτότητα του δεύτερου δράστη δεν μπορεί να αποδοθεί στο γεγονός, ότι οι εθνικές Αρχές ήθελαν να την «αποκρύψουν έχοντας ρατσιστικά κίνητρα». Θεωρεί, ότι έπρεπε οι προσφεύγοντες να αποδείξουν, ότι οι εθνικές Αρχές απέτυχαν στην υποχρέωση τους για την διερεύνηση ύπαρξης ρατσιστικού κινήτρου, κάτι που δεν έκαναν εν προκειμένω.

2. Η εκτίμηση του Δικαστηρίου**α) Γενικές αρχές**

110. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, ότι το άρθρο 2, το οποίο εγγυάται το δικαίωμα στην ζωή, βρίσκεται μεταξύ των πρωταρχικών άρθρων της Σύμβασης και ότι καθιερώνει μία από τις βασικές αρχές των δημοκρατικών κοινωνιών, από τις οποίες αποτελείται το Συμβούλιο της Ευρώπης. Πρέπει να εξετάσει με εξαιρετική προσοχή τους ισχυρισμούς παραβίασης αυτής της διάταξης (*Natchova και λοιποί κατά της Βουλγαρίας*, [GC], υπ' αριθμ. 43577/98 και 43579/98, § 93, ΕΔΔΑ 2005-VII).

111. Εν προκειμένω, το Δικαστήριο παρατηρεί αμέσως, ότι οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται, ότι ο δεύτερος δράστης της επίθεσης, του οποίου η ταυτότητα δεν αποκαλύφθηκε, ήταν αστυνομικός. Εντούτοις, οι προσφεύγοντες δεν αποδίδουν την ευθύνη του θανάτου του συγγενή τους στις Αρχές του εναγόμενου Κράτους, ούτε καν αφήνουν να εννοηθεί, ότι οι εν λόγω Αρχές γνώριζαν, ή ότι θα έπρεπε να γνώριζαν, ότι ο συγγενής τους κινδύνευε να πέσει θύμα βιαιοπραγιών από τρίτους και ότι αυτές δεν έλαβαν τα κατάλληλα μέτρα για να τον προστατέψουν από ένα τέτοιο κίνδυνο. Η παρούσα υπόθεση επομένως πρέπει να διαχωριστεί από τις

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

υποθέσεις που καταγγέλλουν, με προσφυγή, την δολοφονική δύναμη των εργαζόμενων για το Κράτος ή ιδιωτών με την συνενοχή εργαζομένων για το Κράτος (*McCann και λοιπών κατά του Ηνωμένου Βασιλείου*, 27 Σεπτεμβρίου 1995, σειρά Α, υπ' αριθμ. 324, *Shanaghan κατά του Ηνωμένου Βασιλείου*, υπ' αριθμ. 37715.97, § 90, 4 Μαΐου 2001, *Anguelova κατά της Βουλγαρίας*, υπ' αριθμ. 38361/97, ΕΔΔΑ 2002-IV, *Natchova και λοιποί*, που προαναφέρθηκε και *Ognyanova & Choban κατά της Βουλγαρίας*, υπ' αριθμ. 46317/99, 23 Φεβρουαρίου 2006), από αυτές στις οποίες οι πραγματικές συνθήκες επέβαλαν στις Αρχές να προστατέψουν την ζωή κάποιου ατόμου, επειδή παραδείγματος χάριν αυτές ήταν υπεύθυνες για την ευημερία του (*Paul & Audrey Edwards κατά του Ηνωμένου Βασιλείου*, υπ' αριθμ. 46477/99, ΕΔΔΑ 2002-II) και από αυτές, τέλος, στις οποίες οι Αρχές ήξεραν –έπρεπε να ήξεραν-, ότι διακυβεύεται η ζωή κάποιου (*Osman κατά του Ηνωμένου Βασιλείου*, 28 Οκτωβρίου 1998, Συλλογή αποφάσεων τύποις και ουσία και αποφάσεων τύποις 1998-VIII).

112. Εντούτοις, η απουσία άμεσης ευθύνης του Κράτους για τον θάνατο του συγγενούς των προσφευγόντων δεν αποκλείει την εφαρμογή του άρθρου 2 της Σύμβασης. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει, ότι επιβάλλοντας στο Κράτος να λάβει τα αναγκαία μέτρα για την προστασία της ζωής των ατόμων που υπάγονται στην δικαιοδοσία του (*I.C.B. κατά του Ηνωμένου Βασιλείου*, 9 Ιουνίου 1998, § 36, Συλλογή 1998-III) το άρθρο 2 § 1 επιβάλλει στο τελευταίο την υποχρέωση, να διασφαλίσει το δικαίωμα στην ζωή, με το να θέσει σε εφαρμογή μία συγκεκριμένη ποινική νομοθεσία, η οποία θα αποτρέπει την διάπραξη επιθέσεων κατά ατόμων, στηριζόμενη σε ένα μηχανισμό εφαρμογής, που δημιουργήθηκε για να προλαμβάνει, να καταστέλλει και να τιμωρεί τις παραβιάσεις (*Osman*

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

που προαναφέρθηκε, § 115 και *Anguelova & Iliev κατά της Βουλγαρίας*, υπ' αριθμ. 55523/00, § 93, 26 Ιουλίου 2007).

113. Αυτή η υποχρέωση απαιτεί την διεξαγωγή μίας μορφής επίσημης αποτελεσματικής διερεύνησης, κάθε φορά που συντρέχει λόγος, να πιστεύουμε, ότι ένα άτομο έχει υποστεί τραύματα, τα οποία θα μπορούσαν να αποβούν θανάσιμα, υπό ύποπτες συνθήκες. Η έρευνα πρέπει να επιτρέψει την αποκάλυψη της αιτίας των κακώσεων και την ταυτοποίηση και τιμωρία των υπευθύνων. Είναι πολύ σημαντικότερη όταν, όπως εν προκειμένω, επέρχεται ο θάνατος του θύματος, επειδή ο ουσιαστικός σκοπός της είναι η εξασφάλιση της αποτελεσματικής εφαρμογής των εθνικών νόμων που προστατεύουν το δικαίωμα στην ζωή (*Anguelova*, που προαναφέρθηκε, § 137, *Natchova και λοιποί*, που προαναφέρθηκε, § 110 και *Ognyanova & Choban* που προαναφέρθηκε, § 103).

114. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει επίσης, ότι σε αυτές τις αποφάσεις που εκδόθηκαν για υποθέσεις, στις οποίες υπήρχε ο ισχυρισμός, ότι υπεύθυνοι για τον θάνατο κάποιου ήταν εργαζόμενοι για το Κράτος, διευκρίνισε, ότι η προαναφερθείσα υποχρέωση είναι μία υποχρέωση μέσων και όχι αποτελέσματος. Κατ' αυτήν την έννοια, οι Αρχές πρέπει να έχουν λάβει λογικά μέτρα, τα οποία διέθεταν, για την διασφάλιση της απόκτησης των σχετικών με τα εν λόγω γεγονότα αποδεικτικών στοιχείων, στα οποία συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, οι καταθέσεις των αυτοπτών μαρτύρων, οι εκθέσεις εμπειρογνομόνων, εάν συντρέχει περίπτωση, μία προσήκουσα αυτοψία, από την οποία να μπορεί, να παρέχει έναν πλήρη και ακριβή απολογισμό των τραυμάτων και μία αντικειμενική ανάλυση των κλινικών διαπιστώσεων, ειδικά της αιτίας του θανάτου. Οποιαδήποτε ανεπάρκεια στην έρευνα, η οποία αποδυναμώνει την ικανότητα της, να αναδείξει την αιτία του θανάτου ή

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

των ευθυνών, τείνει να οδηγήσει στο συμπέρασμα, ότι δεν ανταποκρίνεται σε αυτό το πρότυπο (*Anguelona*, που προαναφέρθηκε, § 139, *Natchona και λοιποί*, που προαναφέρθηκε, § 113 και *Oghnyanona & Choban* που προαναφέρθηκε, § 105).

115. Όσον αφορά το είδος της έρευνας, η οποία θα πρέπει να επιτρέψει την επίτευξη των στόχων, μπορεί να διαφέρει ανάλογα με τις περιστάσεις. Σε κάθε όμως περίπτωση, όποιες κι αν είναι οι πρακτικές λεπτομέρειες που θα επιλεχθούν, οι Αρχές πρέπει να ενεργούν αυτεπάγγελα από την στιγμή, που η υπόθεση υπέπεσε στην αντίληψή τους. Δεν θα έπρεπε, να αφήσουν στους συγγενείς του εκλιπόντος την πρωτοβουλία, να καταθέσει επίσημη μήνυση ή κάποιο αίτημα που θα έτεινε στην εκμετάλλευση κάποιων πεδίων έρευνας ή διαδικασιών διερεύνησης (*Ilhan κατά της Τουρκίας* [GC], υπ' αριθμ. 22277/93, § 63, ΕΔΔΑ 2000-VII και *Natchona και λοιποί*, που προαναφέρθηκε, § 111).

116. Η απαίτηση της επιτάχυνσης και της προσήκουσας επιμέλειας είναι αυτονόητη σε αυτές τις περιπτώσεις. Είναι ουσιώδες να γίνουν έρευνες σύντομα μετά από ένα θάνατο σε μία διαφιλονικούμενη κατάσταση, επειδή η πάροδος του χρόνου μειώνει αναπόφευκτα την ποσότητα και την ποιότητα των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων και η εμφάνιση έλλειψης επιμέλειας θέτει κάποια αμφιβολία στην καλή πίστη των διεξαγόμενων ερευνών και διαιωνίζει την δοκιμασία που περνά η οικογένεια του εκλιπόντος (*Paul & Audrey Edwards κατά του Ηνωμένου Βασιλείου*, που προαναφέρθηκε, § 86). Πρέπει να παραδεχτούμε βέβαια, ότι μπορεί να υπάρχουν εμπόδια ή δυσκολίες που παρεμποδίζουν την πρόοδο της διερεύνησης σε κάποια συγκεκριμένη κατάσταση. Εντούτοις, μία γρήγορη απάντηση των αρχών, όταν πρόκειται για έρευνα που αφορά την δολοφονική βία, μπορεί γενικά να θεωρείται βασική, ώστε να διατηρηθεί η εμπιστοσύνη του κοινού, με σεβασμό στην αρχή της

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

νομιμότητας, ώστε να αποφευχθεί κάθε φαινόμενο συναυτουργίας ή ανοχής προς τις παράνομες πράξεις (*McKerr κατά του Ηνωμένου Βασιλείου*, υπ' αριθμ. 28883/95, § 114, ΕΔΔΑ 2001-III και *Ognyanova & Chohan* που προαναφέρθηκε, § 106).

117. Εν πάσει περιπτώσει, οι συγγενείς του θύματος πρέπει να συνεργάζονται με την διαδικασία, στον βαθμό που είναι αναγκαίο για την προστασία των εννόμων συμφερόντων τους (*Güleç κατά της Τουρκίας*, 27 Ιουλίου 1998, § 82, Συλλογή 1998-IV, *Oğur κατά της Τουρκίας*, [GC], υπ' αριθμ. 21594/93, § 91, ΕΔΔΑ 1999-III και *McKerr* που προαναφέρθηκε, §§ 111-115).

118. Παρόλο που το κράτος δεν έχει καμία ευθύνη για τον θάνατο του συγγενούς των προσφευγόντων, το Δικαστήριο εκτιμά, ότι οι βασικές προαναφερθείσες διαδικαστικές απαιτήσεις βρίσκουν ισχυρή εφαρμογή σε μία έρευνα, που διεξάγεται για την διαλεύκανση μίας επίθεσης πιθανώς θανάσιμης, ανεξάρτητα από το αν το θύμα πέθανε ή όχι (βλέπετε *mutatis mutandis*, *M.C. κατά της Βουλγαρίας*, υπ' αριθμ. 39272/98, § 151, ΕΔΔΑ 2003-XII). Προσθέτει, ότι εφόσον υπάρχουν φυλετικά κίνητρα, από τα οποία πηγάζει αυτή η επίθεση, είναι ιδιαίτερα σημαντικό, να γίνει επιμελώς και αμερολήπτως η εν λόγω έρευνα, δεδομένης της αναγκαιότητας να εκφράζουμε μόνιμα την καταδίκη του ρατσισμού από την κοινωνία και να διαφυλάσσουμε την εμπιστοσύνη των μειονοτήτων ή των εθνικών ή εθνοτικών ομάδων στην ικανότητα των Αρχών, να τις προστατέψουν από την απειλή των ρατσιστικών βιαιοτήτων (*mutatis mutandis*, *Menson και λοιποί κατά του Ηνωμένου Βασιλείου* (απόφαση τύποις), υπ' αριθμ. 47916/99, ΕΔΔΑ 2003-V).

119. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει στην συνέχεια, ότι όταν διεξάγουν έρευνα, που αφορά βίαια γεγονότα ή όταν υπάρχουν υποψίες για

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ GJIKONDI ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ρατσιστικές ενδείξεις, οι Κρατικές Αρχές έχουν επιπλέον υποχρέωση, να λαμβάνουν όλα τα λογικά μέτρα, για να ανακαλύψουν, αν υπήρξε ρατσιστικό κίνητρο και για να φανερωθεί, αν έπαιξαν ρόλο στα γεγονότα κάποια συναισθήματα μίσους ή προκαταλήψεων, που πηγάζουν από την εθνική καταγωγή, ακόμη κι αν είναι συχνά πρακτικά δύσκολο, να αποδειχθεί ένα ρατσιστικό κίνητρο. Υπενθυμίζει, επίσης, ότι η υποχρέωση του εναγόμενου Κράτους να διερευνήσει πιθανές ρατσιστικές ενδείξεις σε μία πράξη βίας, είναι μία υποχρέωση μέσων και όχι αποτελέσματος. Οι Αρχές πρέπει να λάβουν τα εύλογα μέτρα, δεδομένων των περιστάσεων (*Anguelova & Iliev*, που προαναφέρθηκαν, § 115 και *Natchova και λοιποί*, που προαναφέρθηκαν, § 160). Ισχύει το ίδιο για τις βίαιες πράξεις, που τελέσθηκαν από ιδιώτες. Αν δεν λαμβάναμε υπόψη το ρατσιστικό κίνητρο κατά τη διεξαγωγή της έρευνας περί των επίδικων γεγονότων, θα ήταν σαν να αγνοούμε την ειδική φύση των ιδιαίτερα βλαπτικών για τα ανθρώπινα δικαιώματα πράξεων (βλέπετε *mutatis mutandis*, *Clorcan και λοιποί κατά της Ρουμανίας*, με αριθμούς 29414/09 και 44841/09, § 158, 27 Ιανουαρίου 2015, *Šečić κατά της Κροατίας*, υπ' αριθμ. 40116/02, § 67, 31 Μαΐου 2007, *Natchova και λοιποί*, που προαναφέρθηκαν, § 160).

120. Το Δικαστήριο υπενθυμίζει εκτός των άλλων, ότι οι πράξεις, που βασίζονται μόνο στα χαρακτηριστικά του θύματος, δεν είναι οι μόνες που μπορούν να χαρακτηριστούν ως εγκλήματα μίσους. Για το Δικαστήριο, οι δράστες των πράξεων μπορεί, να υποκινούνται από διάφορα κίνητρα και να επηρεάζονται τόσο, και μάλιστα περισσότερο, από περιστασιακούς παράγοντες παρά από την άποψή τους για την ομάδα, στην οποία ανήκει το θύμα (*Škorjanec κατά της Κροατίας*, υπ' αριθμ. 25536/14, § 55, 28 Μαρτίου 2017 και *Balázs κατά της Ουγγαρίας*,

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

υπ' αριθμ. 15529/12, § 70, 20 Οκτωβρίου 2015).

121. Η υποχρέωση των Αρχών να διερευνήσουν, αν υπάρχει σχέση μεταξύ των ρατσιστικών νοοτροπιών και μίας βίαιης πράξης, αποτελούν τμήμα της ευθύνης, που έχουν τα Κράτη, βάσει του άρθρου 14 της Σύμβασης, σε συνδυασμό με το άρθρο 2, αλλά αποτελεί επίσης ένα σκέλος των διαδικαστικών υποχρεώσεων, που απορρέουν από το άρθρο 2 της Σύμβασης. Αν λάβουμε υπόψη την αλληλεπίδραση των δύο διατάξεων, μπορούμε να θεωρήσουμε, είτε, ότι καλούμαστε να εξετάσουμε θέματα όπως αυτό της προκείμενης περίπτωσης αναφορικά με το πεδίο μόνο της μίας από τις δύο διατάξεις και κανένα διαφορετικό πρόβλημα δεν τίθεται σε σχέση με την άλλη, είτε, ότι απαιτούν μία εξέταση υπό το πρίσμα και των δύο άρθρων. Αυτό το πρόβλημα τίθεται προς επίλυση σε κάθε περίπτωση, ανάλογα με τα γεγονότα και την φύση των ισχυρισμών που έχουν διατυπωθεί (βλέπετε *mutatis mutandis*, *Natchona και λοιποί*, που προαναφέρθηκαν, § 161). Εν προκειμένω, λαμβάνοντας υπόψη τους ισχυρισμούς, που έχουν διατυπωθεί από τους προσφεύγοντες, το Δικαστήριο θεωρεί, ότι αρμόζει να εξετασθεί η αιτίαση υπό το πρίσμα του άρθρου 2 της Σύμβασης.

β) Εφαρμογή αυτών των αρχών εν προκειμένω

122. Το Δικαστήριο διαπιστώνει, ότι ο Εισαγγελέας Πλημμελειοδικών δεν διέταξε τον Διευθυντή του Αστυνομικού Τμήματος της Κηφισιάς, να διεξάγει προκαταρκτική έρευνα σχετικά με τα γεγονότα και να διενεργήσει αυτοψία, για να προσδιορίσει την αιτία θανάτου πριν από τις 26 Αυγούστου 2004, δηλαδή την ημέρα, που ο V.D. υπέβαλε την μήνυση. Διαπιστώνει επίσης, ότι οι περιστάσεις, που πλαισίωσαν τον θάνατο, αποτέλεσαν αντικείμενο έρευνας.

123. Μένει να μάθουμε, αν η εν λόγω έρευνα ικανοποιούσε τις απαιτήσεις του άρθρου 2 της Σύμβασης.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

124. Όσον αφορά αυτό το θέμα, το Δικαστήριο υπενθυμίζει, ότι πρώτον, είναι σημαντικό, από την στιγμή που επέρχονται θάνατοι υπό αμφιλεγόμενες συνθήκες, να διεξάγονται έρευνες σύντομα (*Paul & Audrey Edwards κατά του Ηνωμένου Βασιλείου*, που προαναφέρθηκε, § 86).

125. Σχετικά με αυτό σημειώνει, ότι η εν λόγω διαδικασία διήρκεσε περίπου πέντε έτη και έξι μήνες, δηλαδή από τις 26 Αυγούστου 2004, ημερομηνία κατά την οποία ο V.D. υπέβαλε την μήνυση ενώπιον του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών, ενημερώνοντας έτσι τις Αρχές για το γεγονός, έως τις 12 Φεβρουαρίου 2010, ημερομηνία κατά την οποία δημοσιεύτηκε η απόφαση 25-26/2010 του Κακουργιοδικείου. Συγκεκριμένα, η προκαταρκτική φάση διήρκεσε περίπου τέσσερα έτη και οκτώ μήνες. Το Δικαστήριο επισημαίνει επ'αυτού, ότι κατά την διάρκεια αυτής της φάσης οι διωκτικές Αρχές δεν φαίνεται να προέβησαν σε κάποια ερευνητική δραστηριότητα από τον Φεβρουάριο του 2005 έως τον Μάρτιο του 2006. Επιπλέον, ο Ι.Α., που ήταν ο μόνος ταυτοποιημένος ύποπτος, δεν ανακρίθηκε πριν από τον Ιούλιο του 2006, δηλαδή περίπου δύο έτη μετά τα γεγονότα.

126. Το Δικαστήριο επαναλαμβάνει, ότι η πάροδος του χρόνου μειώνει αναπόφευκτα την ποσότητα και την ποιότητα των διαθέσιμων αποδεικτικών στοιχείων και η εμφάνιση έλλειψης επιμέλειας θέτει κάποια αμφιβολία στην καλή πίστη των διεξαγόμενων ερευνών και δικαιωνίζει την δοκιμασία, που περνά η οικογένεια του εκλιπόντος (*Paul & Audrey Edwards κατά του Ηνωμένου Βασιλείου*, που προαναφέρθηκε, § 86). Είναι αλήθεια βέβαια, εν προκειμένω, ότι η έρευνα παρουσίαζε κάποια πολυπλοκότητα και εμπλεκόταν και η κατάθεση μαρτύρων κατοίκων εξωτερικού. Έτσι, η διάρκεια της προκαταρκτικής φάσης, η οποία περιείχε μία περίοδο αδράνειας ενός έτους, θα μπορούσε να είναι ικανή να θέσει σε κίνδυνο την αποτελεσματικότητα της έρευνας, παρά την εμφανή επιμέλεια, που επέδειξε στην συνέχεια το Κακουργιοδικείο.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

127. Δεύτερον, το Δικαστήριο υπενθυμίζει, ότι, εν πάσει περιπτώσει, οι συγγενείς του θύματος πρέπει να συνεργάζονται με την διαδικασία, στον βαθμό, που είναι αναγκαίο για την προστασία των εννόμων συμφερόντων τους (παράγραφος 117 παραπάνω), αλλά χωρίς βέβαια, να θεωρηθεί ως απαίτηση που απορρέει αυτόματα από το άρθρο 2, ότι οι συγγενείς ενός θύματος μπορούν να έχουν πρόσβαση στον φάκελο της έρευνας καθ' όλη την διάρκεια της εξέλιξής της. Επιπλέον, το άρθρο 2 δεν επιβάλλει στις Αρχές, που διεξάγουν την έρευνα την υποχρέωση, να ικανοποιούν κάθε αίτημα εκτίμησης της διερεύνησης, που μπορεί, να διατυπωθεί από έναν συγγενή του θύματος κατά την διάρκεια της έρευνας (*Ramsahai και λοιποί κατά της Ολλανδίας* [GC], υπ' αριθμ. 53391/99, §§ 347-348, 15 Μαΐου 2007).

128. Υπό αυτό το πρίσμα, όσον αφορά την απόρριψη του πρώτου αιτήματος των προσφευγόντων της 28^{ης} Μαΐου 2005, για να λάβουν αντίγραφο του φακέλου της υπόθεσης, το Δικαστήριο παρατηρεί, ότι οι αρμόδιες Αρχές επικαλέστηκαν την αρχή της εμπιστευτικότητας της διαδικασίας σχετικά με την περίοδο, που προηγείτο της έναρξης των διώξεων κατά των υπόπτων, γεγονός που θα μπορούσε πιθανώς, να αποτελέσει ένα ισχυρό για εκείνο το στάδιο της διαδικασίας επιχείρημα. Εντούτοις, η αρμόδια υπηρεσία πρόσθεσε, ότι είχε την πρόθεση να πληροφορήσει το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι, μόλις γίνει η συλλογή του αποδεικτικού υλικού, κάτι που έβαλε τους προσφεύγοντες σε κατάσταση νόμιμης αναμονής γι' αυτό το ζήτημα.

129. Το Δικαστήριο επισημαίνει εξάλλου, ότι προκύπτει από την δικογραφία, ότι οι προσφεύγοντες δήλωσαν για πρώτη φορά στις 23 Ιουνίου 2005, την πρόθεση τους να καταστούν πολιτικώς ενάγοντες. Παρατηρεί, ότι το θέμα της ενημέρωσης, για το αν οι προσφεύγοντες

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

είχαν δώσει την νέα τους διεύθυνση, αποτελεί θέμα αμφισβήτησης μεταξύ των διαδίκων. Κατά τους προσφεύγοντες, το Ελληνικό Παρατηρητήριο των Συμφωνιών του Ελσίνκι είχε αποστείλει στον Ανακριτή, στις 26 Απριλίου 2007, ένα ενημερωτικό φαξ για την αλλαγή διεύθυνσης των προσφευγόντων, ενώ η Κυβέρνηση υποστηρίζει, ότι η πρώτη προσφεύγουσα δεν δήλωσε ποτέ την νέα της διεύθυνση.

130. Το Δικαστήριο παρατηρεί ως προς αυτό, ότι ο δεύτερος προσφεύγων και η τρίτη προσφεύγουσα είναι κάτοικοι του Gramsh, Αλβανίας, καθ' όλη την διάρκεια της ποινικής διαδικασίας και ότι είχαν πληροφορήσει γι' αυτό τις αρμόδιες Αρχές στις 23 Ιουνίου 2005. Παρατηρεί επίσης, ότι κατά την παραπάνω ημερομηνία, ο δεύτερος προσφεύγων και η τρίτη προσφεύγουσα, διευκρίνισαν στις Δικαστικές Αρχές, ότι προκειμένου να αποφευχθεί μία μακρά διαδικασία κοινοποίησης, οι πληρεξούσιοι δικηγόροι τους θα βρίσκονταν στην διάθεση των Αρχών, ώστε να ζητούν άμεσα αυτοί από τους πελάτες τους να μεταβούν στην Ελλάδα, όταν θα έρχεται η ώρα, για να καταθέτουν.

133. Εντούτοις, από την δικογραφία ενώπιον του Δικαστηρίου δεν προκύπτει, ότι οι αποφάσεις των Δικαστικών Συμβουλίων ή οι κλήσεις προς εμφάνιση ενώπιον του Κακουργιοδικείου τους είχαν κοινοποιηθεί. Όμως, αν, όπως υποστηρίζει η Κυβέρνηση, ο δεύτερος προσφεύγων και η τρίτη προσφεύγουσα δεν εμφανίστηκαν ποτέ αυτοπροσώπως κατά την προκαταρκτική φάση, τίποτα δεν εξηγεί, γιατί οι αρμόδιες Αρχές είχαν καλέσει τον αντιπρόσωπό τους, για να ενημερωθεί για την περάτωση της ανάκρισης, γεγονός που δεν αμφισβητείται και από την Κυβέρνηση. Κατά την γνώμη του Δικαστηρίου, προβαίνοντας σε αυτή την κλήση, οι αρμόδιες Αρχές έδωσαν την εντύπωση στον δεύτερο ενάγοντα και στην τρίτη προσφεύγουσα, ότι ανήκαν στους αντίδικους στην διαδικασία και

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ότι θα τους κρατούσαν ενήμερους για την εξέλιξη της. Οι επικληθέντες λόγοι από την Κυβέρνηση, για να δικαιολογήσει την απουσία της κλήσης των προσφευγόντων, δηλαδή, ότι οι εν λόγω παραλήψεις θα μπορούσαν, να έχουν διαπραχθεί από απροσεξία, ότι η απουσία κλήσης προς εμφάνιση δεν οφειλόταν στην βούληση, να εμποδιστούν οι προσφεύγοντες, να ασκήσουν τα δικαιώματά τους και ότι η συμμετοχή τους στην διαδικασία δεν ήταν αποφασιστικής σημασίας για την έκβαση της δίκης, δεν είναι αρμόζοντες, εφόσον, συγκεκριμένα, η υποχρέωση να διεξαχθεί μία αποτελεσματική έρευνα, που πηγάζει από το άρθρο 2 της Σύμβασης, είναι μία υποχρέωση μέσων και όχι αποτελεσμάτων.

132. Όσον αφορά την πρώτη ενάγουσα, το Δικαστήριο παρατηρεί, ότι κατέθεσε ως μάρτυρας στις 29 Νοεμβρίου 2004 και στις 14 Ιανουαρίου 2005. Εντούτοις, όπως ο δεύτερος προσφεύγων και η τρίτη προσφεύγουσα δεν ενημερώθηκε για την εξέλιξη της υπόθεσης, εκτός από την κοινοποίηση που έγινε από τις αρμόδιες Δικαστικές Αρχές για την περάτωση της ανάκρισης. Η Κυβέρνηση, υποστηρίζει, ότι αυτό οφείλεται στο, ότι η ενδιαφερόμενη δεν δήλωσε την αλλαγή της διεύθυνσης της στις αρμόδιες Αρχές. Όμως, καθώς προκύπτει από το αντίγραφο του φαξ που εστάλη στον Ανακριτή στις 26 Απριλίου 2007, η πρώτη προσφεύγουσα είχε ενημερώσει τον τελευταίο για την ακριβή διεύθυνση της στην Αλβανία.

133. Το Δικαστήριο θεωρεί, ότι οι Αρχές είχαν την υποχρέωση, να κρατούν ενήμερους τους προσφεύγοντες για την εξέλιξη της έρευνας και αυτό χωρίς να πρέπει, οι ενδιαφερόμενοι να υποβάλλουν αιτήματα για ενημέρωση (*Iorga κατά της Μολδαβίας*, υπ' αριθμ. 12219/05, 33, 23 Μαρτίου 2010).

134. Επιπλέον, το Δικαστήριο επισημαίνει, ότι όλοι οι προσφεύγοντες απουσίαζαν από τις δικασίμους του Κακουργιοδικείου στις 15 και στις

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

21 Ιανουαρίου 2010. Ακόμη και αν υποτεθεί, ότι η πρώτη προσφεύγουσα έλαβε κλήση για να εμφανιστεί στις δικασίμους, το Δικαστήριο εκτιμά, ότι η σοβαρότητα των αιτιάσεων, με τις οποίες προσέφυγαν ενώπιον των εθνικών Δικαστικών Αρχών, απαιτούσε από το Κακουργιοδικείο να επιβεβαιώσει τουλάχιστον, αν οι προσφεύγοντες είχαν χάσει το ενδιαφέρον τους, να ενεργήσουν ή αν είχαν παραιτηθεί από το δικαίωμα τους, να καταθέσουν (*Iorga*, που προαναφέρθηκε, § 35). Όμως μέσα στην απόφαση 25-26/2010 του Κακουργιοδικείου δεν αναφέρεται καθόλου το αίτημα των προσφευγόντων, να καταστούν πολιτική αγωγή.

135. Το Δικαστήριο παρατηρεί επίσης, ότι το αίτημα των προσφευγόντων να λάβουν αντίγραφο του φακέλου της κύριας διαδικασίας απορρίφθηκε στις 17 Φεβρουαρίου 2010. Επιπλέον, προκύπτει από τον φάκελο της υπόθεσης, ότι οι ενδιαφερόμενοι δεν έλαβαν αντίγραφο για πολλά από τα στοιχεία του φακέλου, κυρίως όμως του συνόλου της επιστολής με ημερομηνία 16^{ης} Νοεμβρίου 2009 του Υπουργείου Δικαιοσύνης της Αλβανίας, η οποία απευθυνόταν στην Πρεσβεία της Ελλάδος στα Τίρανα, της επιστολής με ημερομηνία 26^{ης} Φεβρουαρίου 2006 της Πρεσβείας της Αλβανίας στην Ελλάδα, που βεβαιώνει, ότι η διεύθυνση του I.S. δεν ήταν γνωστή, καθώς επίσης και πολλών αποδεικτικών στοιχείων, που συλλέχθηκαν κατά την διάρκεια της διαδικασίας, που άρχισε στις 17 Νοεμβρίου 2004 σχετικά με την εμπλοκή ενός αστυνομικού.

136. Κατά συνέπεια, η προκαταρκτική ένσταση της Κυβέρνησης, που αφορά το, ότι οι προσφεύγοντες δεν έχουν την ιδιότητα του θύματος (παράγραφος 81 παραπάνω), δεν μπορεί, να γίνει παραδεκτή.

137. Όσον αφορά την εξέταση από τις Αρχές ενός πιθανού ρατσιστικού κινήτρου, το Δικαστήριο παρατηρεί, ότι στην μήνυση του με ημερομηνία 26 Αυγούστου 2004, ο V.D. ισχυριζόταν, ότι την στιγμή που συνέβαιναν τα εν λόγω γεγονότα, ο κατηγορούμενος I.A. είχε προσβάλλει τους παρόντες, ένας εκ των οποίων ήταν και το θύμα, χαρακτηρίζοντας τους

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ως «κωλοαλβανούς» και απειλώντας να τους κάνει «να μετανιώσουν που πάτησαν το πόδι τους στην Ελλάδα». Διαπιστώνει, ότι τα όργανα της ποινικής έρευνας και οι Δικαστικές Αρχές τέθηκαν σε εγρήγορση, από την στιγμή της υποβολής της μήνυσης του V.D., σχετικά με την πιθανότητα, να είχε ο εικαζόμενος δολοφόνος του συγγενούς των προσφευγόντων ρατσιστικό κίνητρο και παρατηρεί, ότι η δήλωση της 7ης Μαΐου 2007, που υπογράφηκε από τους αυτόπτες μάρτυρες V.D και I.S., στην οποία οι τελευταίοι ανέφεραν, ότι, μεταξύ άλλων, ο ρατσιστικός χαρακτήρας της επίθεσης κατά του συγγενούς των προσφευγόντων, επέτρεπε επίσης, να υποψιαστεί κανείς την ύπαρξη ρατσιστικού κινήτρου.

138. Εντούτοις, το Δικαστήριο επισημαίνει, ότι δεν έγινε καμία ενέργεια, για να διερευνηθεί η ύπαρξη ενός τέτοιου κινήτρου. Συγκεκριμένα, ο I.A. δεν ανακρίθηκε ποτέ σχετικά με την γενική του στάση προς την εθνοπολιτισμική ομάδα, στην οποία ανήκε το θύμα. Φαίνεται, ότι τα όργανα της έρευνας δεν διερεύνησαν ούτε, αν παραδείγματος χάριν, είχε συμμετάσχει στο παρελθόν σε βίαια γεγονότα, που υποδήλωναν κάποια ρατσιστική ένδειξη ή αν συμφωνούσε, για παράδειγμα, με εξτρεμιστικές ή ρατσιστικές ιδεολογίες.

139. Για το Δικαστήριο, τα όργανα της ποινικής έρευνας θα έπρεπε, να είχαν διεξάγει ανάκριση ειδικά σχετικά με αυτή την πτυχή της υπόθεσης με όλη την αναγκαία επιμέλεια. Όμως, τίποτα δεν δείχνει, να εξέτασαν αυτό το θέμα. Το Δικαστήριο θεωρεί, ότι οι εθνικές Αρχές ήταν υποχρεωμένες, να προβούν σε μία πιο εμπεριστατωμένη εξέταση του συνόλου των γεγονότων, ώστε να αποκαλυφθεί ένα πιθανό ρατσιστικό κίνητρο (βλέπετε, *mutatis mutandis*, *Μπέκος και Κουτρόπουλος κατά της Ελλάδας*, υπ' αριθμ. 15250/02, § 69-75, ΕΔΔΑ 2005-XIII (αποσπάσματα)).

140. Λαμβάνοντας υπόψη τα παραπάνω, το Δικαστήριο δεν κρίνει αναγκαίο να αποφανθεί επί των ισχυρισμών περί των λοιπών ελλείψεων των εν λόγω διαδικασιών. Θεωρεί, ότι οι ενδιαφερόμενοι δεν ενημερώνονταν για την έρευνα σχετικά με τον θάνατο του συγγενούς

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

τους στον απαιτούμενο βαθμό από το διαδικαστικό σκέλος του άρθρου 2 της Σύμβασης, ότι οι αρμόδιες Αρχές δεν χειρίστηκαν την υπόθεση με την απαιτούμενη επιμέλεια από το εν λόγω άρθρο και ότι το θέμα της ύπαρξης του ρατσιστικού κινήτρου δεν διερευνήθηκε.

141. Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο απορρίπτει την ελκόμενη από την απουσία της ιδιότητας του θύματος από τους προσφεύγοντες ένσταση της Κυβέρνησης και αποφαινεται, ότι υπήρξε παραβίαση του διαδικαστικού σκέλους του άρθρου 2 της Σύμβασης.

ΙΙΙ. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 14 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ ΣΕ ΣΥΝΔΙΑΣΜΟ ΜΕ ΤΑ ΑΡΘΡΑ 2 ΚΑΙ 6 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

142. Επικαλούμενοι το άρθρο 14 της Σύμβασης σε συνδυασμό με τα άρθρα 2 και 6, οι προσφεύγοντες καταγγέλλουν, ότι οι Αρχές δεν εκπλήρωσαν την υποχρέωση τους, να διερευνήσουν, στα πλαίσια μίας έρευνας, εάν τα εν λόγω γεγονότα είχαν υποκινηθεί από τον ρατσισμό. Προσθέτει, ότι η έρευνα διεξήχθη πλημμελώς, ότι οι Αλβανοί μάρτυρες δεν εξετάστηκαν και ότι αυτό εξηγείται από ρατσιστικές προκαταλήψεις.

143. Η Κυβέρνηση αμφισβητεί αυτές τις θέσεις.

144. Το Δικαστήριο παρατηρεί, ότι εξέτασε την ουσία του συνόλου των αιτιάσεων των προσφευγόντων υπό το πρίσμα του διαδικαστικού σκέλους του άρθρου 2 της Σύμβασης (παράγραφοι 137-139). Υπό αυτές τις συνθήκες, το Δικαστήριο δεν εκτιμά αναγκαίο, να τις επανεξετάσει υπό το πρίσμα των άρθρων 6 και 14 της Σύμβασης.

ΙV. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΠΙΚΑΛΟΥΜΕΝΗΣ ΠΑΡΑΒΙΑΣΗΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 34 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

145. Οι προσφεύγοντες καταγγέλλουν, ότι οι Δικαστικές Αρχές δεν τους επέτρεψαν, επανειλημμένως, να έχουν πρόσβαση στους φακέλους διαφόρων διαδικασιών και να λάβουν τα απαιτούμενα αντίγραφα, για να προσφύγουν στο Δικαστήριο. Προσθέτουν, ότι η Κυβέρνηση δεν υπέβαλε ενώπιον του Δικαστηρίου το σύνολο των αιτούμενων εγγράφων από αυτό (το Δικαστήριο). Επικαλούνται το άρθρο 34 της Σύμβασης. Αυτή η διάταξη ορίζει τα εξής:

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ**Άρθρον 34**

«Το Δικαστήριο μπορεί να επιληφθεί της εξέτασης προσφυγής που υποβάλλεται από κάθε φυσικό πρόσωπο, μη κυβερνητικό οργανισμό ή ομάδα ατόμων, που ισχυρίζεται ότι είναι θύμα παραβίασης, από ένα από τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη, των δικαιωμάτων που αναγνωρίζονται στη Σύμβαση ή στα Πρωτόκολλά της. Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να μην παρεμποδίζουν με κανένα μέτρο την αποτελεσματική άσκηση του δικαιώματος αυτού.»

146. Οι προσφεύγοντες ισχυρίζονται, ότι δεν έλαβαν αντίγραφο πολλών στοιχείων της δικογραφίας, κυρίως όμως του συνόλου της επιστολής της 16^{ης} Νοεμβρίου 2009 του Υπουργού Δικαιοσύνης της Αλβανίας η οποία απευθύνεται στην Πρεσβεία της Ελλάδος στα Τίρανα, της επιστολής με ημερομηνία 26^{ης} Φεβρουαρίου 2006 της Πρεσβείας της Αλβανίας στην Ελλάδα, που βεβαιώνει, ότι η διεύθυνση του I.S. δεν ήταν γνωστή, καθώς επίσης και πολλών αποδεικτικών στοιχείων, που συλλέχθηκαν κατά την διάρκεια της διαδικασίας, που άρχισε στις 17 Νοεμβρίου 2004 σχετικά με την εμπλοκή ενός αστυνομικού. Προσθέτουν, ότι το αίτημα τους, να λάβουν αντίγραφο του φακέλου της κύριας διαδικασίας απορρίφθηκε στις 17 Φεβρουαρίου 2010.

147. Η Κυβέρνηση αμφισβητεί αυτές τις θέσεις. Εκτιμά, ότι οι εθνικές Αρχές δεν παρεμπόδισαν τους προσφεύγοντες, να ασκήσουν τα απορρέοντα από το άρθρο 34 της Σύμβασης δικαιώματα τους και ότι οι ενδιαφερόμενοι έλαβαν αντίγραφο των φακέλων. Αναφέρει, ότι δεν ήταν δυνατό να τους αποστείλει αντίγραφο της απόφασης 25-26/2010 του Κακουργιοδικείου πριν την καθαρογραφή της. Προσθέτει, ότι ακόμη και αν υποθεθεί, ότι παρεμποδίστηκε η πρόσβαση των προσφευγόντων στην δικογραφία, οι τελευταίοι θα μπορούσαν, να είχαν υποβάλλει προσφυγή ενώπιον του Δικαστηρίου και η διαδικασία ενώπιον του θα είχε διεξαχθεί ανεμπόδιστα. Όσον αφορά την απόρριψη του αιτήματος της 16^{ης} Φεβρουαρίου 2010, να λάβουν αντίγραφο της δικογραφίας της κύριας διαδικασίας, διατείνεται, ότι δεν προκύπτει από την δικογραφία, ότι το

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

εν λόγω αίτημα υποβλήθηκε από κάποιο εντεταλμένο άτομο να το κάνει.

148. Όσον αφορά την πειθαρχική διαδικασία, η οποία κινήθηκε κατά των δικαστών, που είχαν επιληφθεί της υπόθεσης, η Κυβέρνηση εκθέτει, ότι για να προστατευθεί η απονομή της δικαιοσύνης και βάσει της πάγιας νομολογίας του Συμβουλίου της Επικρατείας, οι προσφεύγοντες δεν είχαν το δικαίωμα, να ζητούν, να τους κοινοποιηθούν οι σχετικές με την ευθύνη των δικαστικών λειτουργών πράξεις. Εν πάσει περιπτώσει, κατά την γνώμη της Κυβέρνησης, εάν εκτιμούσαν, ότι είχαν υποστεί βλάβη εξαιτίας πράξεων ή παραλείψεων δικαστικών λειτουργών, οι ενδιαφερόμενοι μπορούσαν να υποβάλλουν είτε μία αγωγή κακοδικίας είτε μήνυση ενώπιον των ποινικών δικαστηρίων.

149. Το Δικαστήριο επισημαίνει, ότι έχει ήδη αποφανθεί σχετικά με την πρόσβαση των προσφευγόντων στην δικογραφία της υπόθεσης (παράγραφοι 135-141 παραπάνω). Εκτιμά, ότι δεν υπάρχουν στοιχεία, τα οποία, να επιτρέπουν στο Δικαστήριο, να αποφανθεί, ότι το Κράτος δεν εκπλήρωσε τις απορρέουσες από το άρθρο 34 της Σύμβασης υποχρεώσεις του.

V. ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΩΝ ΑΡΘΡΩΝ 41 ΚΑΙ 46 ΤΗΣ ΣΥΜΒΑΣΗΣ

150. Τα άρθρα 41 και 46 της Σύμβασης ορίζουν τα εξής:

Άρθρον 41

« Εάν το Δικαστήριο κρίνει ότι υπήρξε παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, και αν το εσωτερικό δίκαιο του Υψηλού Συμβαλλόμενου Μέρους δεν επιτρέπει παρά μόνο ατελή εξάλειψη των συνεπειών της παραβίασης αυτής, το Δικαστήριο χορηγεί, εφόσον είναι αναγκαίο, στον παθόντα δίκαιη ικανοποίηση.»

Άρθρον 46

«1. Τα Υψηλά Συμβαλλόμενα Μέρη αναλαμβάνουν την υποχρέωση να συμμορφώνονται προς τις οριστικές αποφάσεις του Δικαστηρίου επί των διαφορών στις οποίες είναι διάδικοι.

2. Η οριστική απόφαση του Δικαστηρίου διαβιβάζεται στην Επιτροπή Υπουργών, η οποία εποπτεύει την εκτέλεση της εν λόγω

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

απόφασης. (...) »

Α. Ζημία

151. Οι προσφεύγοντες καλούν το Δικαστήριο, βάσει του άρθρου 46 της Σύμβασης, να ζητήσει από την Κυβέρνηση, να προβεί στην επανάληψη των ποινικών διαδικασιών. Επιπλέον, ο κάθε ένας από αυτούς αξιώνει 15.000 ευρώ (EUR), λόγω ηθικής βλάβης, που εκτιμούν, ότι έχουν υποστεί.

152. Η Κυβέρνηση απαντά, ότι το αξιωθέν ποσό είναι υπέρογκο και αδικαιολόγητο, εξαιτίας, πρώτον, των ιδιαίτερων περιστάσεων της υπόθεσης και, κυρίως, της πολυπλοκότητας της και δεύτερον εξαιτίας της τρέχουσας οικονομικής κατάστασης της Ελλάδας.

153. Λαμβάνοντας υπόψη το σύνολο των περιστάσεων εν προκειμένω, το Δικαστήριο παραδέχεται, ότι οι προσφεύγοντες έχουν υποστεί ηθική βλάβη, για την οποία δεν θα αποτελούσε επαρκή δίκαιη ικανοποίηση μόνον η διαπίστωση της παράβασης. Κατά δικαίαν κρίση το Δικαστήριο επιδικάζει για κάθε έναν από τους προσφεύγοντες 13.000 ευρώ (EUR), λόγω ηθικής βλάβης, και επί πλέον όποιο ποσό ενδεχομένως οφείλεται ως φόρος επί αυτού του ποσού.

154. Όσον αφορά, το αίτημα που υπέβαλλαν οι προσφεύγοντες, επί του βασίμου του άρθρου 46 της Σύμβασης, το Δικαστήριο υπενθυμίζει, ότι στο πλαίσιο της εκτέλεσης μίας απόφασης κατ' εφαρμογή της εν λόγω διάταξης, η διαπίστωση του, ότι έγινε παραβίαση, συνεπάγεται, ότι το εναγόμενο Κράτος έχει την νομική υποχρέωση αναφορικά με αυτήν την διάταξη, να θέσει τέλος στην παραβίαση και να εξαλείψει τις συνέπειες, έτσι ώστε να αποκαταστήσει, κατά το δυνατό την προϋπάρχουσα της παραβίασης κατάσταση. Από τα παραπάνω απορρέει, ότι το εναγόμενο Κράτος, το οποίο αναγνωρίζεται ως υπεύθυνο για μία παραβίαση της Σύμβασης ή των Πρωτοκόλλων της, καλείται, όχι μόνο, να χορηγήσει

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

στους ενδιαφερόμενους τα επιδικασθέντα ποσά ως δίκαιη ικανοποίηση, αλλά επίσης να επιλέξει, υπό την εποπτεία της Επιτροπής Υπουργών, τα γενικά και/ή, αν χρειαστεί, ατομικά μέτρα που πρέπει να λάβει στην εσωτερική έννομη τάξη του (*Πλασκι και λοιποί κατά της Μολδαβίας και της Ρωσίας* [GC], υπ' αριθμ. 48787/99, § 487, ΕΔΔΑ 2004-VII και *Assanidzé κατά της Γεωργίας* [GC], υπ' αριθμ. 71503/01, § 198, ΕΔΔΑ 2004-II).

Β. Έξοδα και δικαστική δαπάνη

155. Οι προσφεύγοντες αξιώνουν επίσης 4.000 ευρώ (EUR), ώστε να τους αποδοθούν τα έξοδα και η δικαστική δαπάνη, με την οποία λένε, ότι έχουν επιβαρυνθεί κατά τις διαδικασίες, που κινήθηκαν ενώπιον των εσωτερικών Δικαστικών Αρχών και ενώπιον του Δικαστηρίου. Εκτιμούν τον χρόνο εργασίας του εκπροσώπου τους στην υπόθεση σε σαράντα ώρες και αναφέρουν, ότι η αμοιβή ανά ώρα του τελευταίου είναι 100 ευρώ. Καταθέτουν, προς αυτό τον σκοπό, ένα έγγραφο που παρουσιάζει λεπτομερώς τον χρόνο, που αφιέρωσε ο εκπρόσωπός τους για την σύνταξη των διαφόρων υπομνημάτων και παρατηρήσεων, που κατατέθηκαν ενώπιον των εσωτερικών Αρχών και ενώπιον του Δικαστηρίου. Ζητούν την άμεση καταβολή το ποσού, που ενδεχομένως θα επιδικασθεί υπέρ αυτών, στον λογαριασμό του εκπροσώπου τους.

156. Η Κυβέρνηση, αμφισβητεί, την πραγμάτωση, την αναγκαιότητα καθώς και τον εύλογο χαρακτήρα των εν λόγω εξόδων και της δικαστικής δαπάνης. Προσθέτει, ότι τα ποσά, που αξίωσαν οι προσφεύγοντες ως έξοδα και δικαστικές δαπάνες, τα οποία εκτέθηκαν στις δικαστικές διαδικασίες, που κινήθηκαν ενώπιον των εσωτερικών Δικαστικών Αρχών, δεν συνδέονται άμεσα με τις επικαλούμενες παραβάσεις της Σύμβασης και ότι, εν πάσει περιπτώσει, οι προσφεύγοντες έπρεπε να είχαν αξιώσει αυτά τα ποσά ενώπιον των εσωτερικών Δικαστικών Αρχών.

157. Σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Δικαστηρίου, ένας

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

**RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.**

**HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΛΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

προσφεύγων μπορεί, να επιτύχει την επιστροφή των εξόδων του και της δικαστικής του δαπάνης μόνο, εάν αποδεικνύεται η πραγμάτωση τους, η αναγκαιότητα αυτών και ο εύλογος χαρακτήρας του αιτούμενου ύψους τους. Υπό το φως των εγγράφων, που έχει στην διάθεση του Δικαστήριο και βάσει της νομολογίας του κρίνει εύλογο να επιδικάσει από κοινού στους προσφεύγοντες το ποσό των 2.000 ευρώ (EUR). Αποδέχεται επίσης το αίτημα τους για την άμεση καταβολή αυτού του ποσού στον λογαριασμό του εκπροσώπου τους.

Γ. ΤΟΚΟΙ ΥΠΕΡΗΜΕΡΙΑΣ

158. Το Δικαστήριο κρίνει, ότι αρμόζει, να υπολογισθούν οι τόκοι υπερημερίας επί του επιτοκίου της διευκολύνσεως του οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, προσαυξημένου κατά τρεις ποσοστιαίες μονάδες.

ΔΙΑ ΤΑΥΤΑ, ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ, ΟΜΟΦΩΝΩΣ,

1. *Συνεκδικάζει επί της ουσίας την ελκόμενη από την απουσία της ιδιότητας του θύματος από τους προσφεύγοντες ένσταση της Κυβέρνησης και την απορρίπτει.*
2. *Κηρύσσει την ελκόμενη, από το άρθρο 2 της Σύμβασης, αιτίαση παραδεκτή.*
3. *Αποφαίνεται, ότι υπήρξε παραβίαση του άρθρου 2 της Σύμβασης κατά το διαδικαστικό σκέλος του.*
4. *Αποφαίνεται, ότι το Κράτος εκπλήρωσε τις απορρέουσες από το άρθρο 34 της Σύμβασης υποχρεώσεις του.*
5. *Αποφαίνεται, ότι δεν επιβάλλεται να κρίνει ξεχωριστά ούτε επί του παραδεκτού ούτε επί της ουσίας των ελκόμενων, από τα άρθρα 6 και 14 της Σύμβασης, αιτιάσεων.*
6. *Αποφαίνεται, ότι:*
 - α) το εναγόμενο Κράτος οφείλει να καταβάλλει, εντός τριών μηνών από την ημέρα, που η απόφαση θα γίνει οριστική, βάσει του άρθρου 44 § 2 της Σύμβασης, τα εξής ποσά:
 - ι. 13.000 EUR (δεκατρείς χιλιάδες ευρώ) σε κάθε έναν από τους προσφεύγοντες, και επί πλέον όποιο ποσό ενδεχομένως οφείλεται ως φόρος, λόγω ηθικής βλάβης.

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.**

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ GJIKONDI ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ii. 2.000 EUR (δύο χιλιάδες ευρώ), από κοινού στους προσφεύγοντες, και επί πλέον όποιο ποσό ενδεχομένως οφείλεται από τους προσφεύγοντες ως φόρος, για τα έξοδα και την δικαστική δαπάνη, στον λογαριασμό του εκπροσώπου τους.

β) ότι από τη λήξη αυτής της προθεσμίας και μέχρι την καταβολή τους, αυτά τα ποσά θα προσαυξηθούν με απλούς τόκους υπολογιζόμενους με επιτόκιο ίσο με το επιτόκιο οριακού δανεισμού της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, το οποίο θα ισχύει κατά την εν λόγω περίοδο, προσαυξημένο κατά τρεις εκατοστιαίες μονάδες.

7. *Απορρίπτει* το αίτημα για δίκαιη ικανοποίηση κατά τα λοιπά.

Συντάχθηκε στην γαλλική γλώσσα και εν συνεχεία κοινοποιήθηκε εγγράφως την 21^η Δεκεμβρίου 2017, κατ' εφαρμογή του άρθρου 77 §§ 2 και 3 του κανονισμού του Δικαστηρίου.

Abel Campos

Kristina Pardalos

Γραμματέας

Η Πρόεδρος

Υπογραφή

Υπογραφή

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Η λίστα των προσφευγόντων

Αρ.	Κύριο όνομα ΕΠΩΝΥΜΟ	Ημερομηνία γέννησης	Τόπος κατοικίας
1.	Ana GJIKONDI	05/03/1972	Gramsh
2.	Sefit BERDELLIMA	22/10/1938	Gramsh
3.	Violeta BERDELLIMA	09/07/1948	Gramsh

Ακριβής μετάφραση στην ελληνική της απόφασης από την γαλλική γλώσσα.

Αθήνα, 29.1.2018. Η μεταφράστρια Δέσποινα Κοκολάκη.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.

RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES

SERVICE DES TRADUCTIONS.

HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS

TRANSLATION SERVICE.

ΑΠΟΦΑΣΗ ΓΥΙΚΟΝΔΙ ΚΑΙ ΛΟΙΠΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ.
RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE, MINISTÈRE DES AFFAIRES ÉTRANGÈRES
SERVICE DES TRADUCTIONS.
HELLENIC REPUBLIC, MINISTRY OF FOREIGN AFFAIRS
TRANSLATION SERVICE.**